

РОЖИЩЕНСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ЗВІТ

**про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку
Рожищенської міської територіальної громади
до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки
з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської
територіальної громади до 2027 року**

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та експертів проекту «Стратегічний аналіз і рекомендації з розширення можливостей органів місцевого самоврядування і громад за допомогою відповідних стратегічних документів». Реалізація проекту стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА».

Зміст цього документу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

Зміст

ВСТУП	5
1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЖИЩЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РР З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЖИЩЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ТА ЇХ УВ'ЯЗКА З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	7
2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНУ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО	20
3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ	50
4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ	52
5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ЇЇ ПІДГОТОВКИ	57
6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	64
7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ	71
8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ	74
9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	77
10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	78
11. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ	79

Перелік таблиць

Таблиця 1.1. Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року ...	8
Таблиця 1.2. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.....	9
Таблиця 1.3. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року	12
Таблиця 1.4. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року»	14
Таблиця 1.5. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року.....	16
Таблиця 2.1. Рожищенська МТГ: адміністративно-територіальний поділ	20
Таблиця 2.2. Кліматичні характеристики Рожищенської міської територіальної громади	21
Таблиця 2.3. Потенційно екологічно небезпечні об'єкти Рожищенської МТГ.....	23
Таблиця 2.4. Результати спостереження за станом атмосферного повітря на трьох постах спостережень забруднення атмосферного повітря міста Луцьк	24
Таблиця 2.5. Динаміка забруднення атмосферного повітря міста Луцьк	24
Таблиця 2.6. Рівень радіоактивного забруднення атмосферного повітря Волинської області.....	25
Таблиця 2.7. Водні ресурси Рожищенської МТГ	25
Таблиця 2.8. Характеристика основних ставків Рожищенської МТГ	25
Таблиця 2.9. Загальні показники використання води на території Рожищенської міської територіальної громади, 2022 р. ^[2]	27
Таблиця 2.10. Якість питної води (колодязь/криниця) м.Рожище, 2023 р., ммоль/дм ³	28
Таблиця 2.11. Скиди у поверхневі водні об'єкти забруднюючих речовин в складі зворотних (стічних) вод на території Рожищенської територіальної громади, 2022 рік ^[3]	28
Таблиця 2.12. Структура територій та об'єктів природно-заповідного фонду Волинської області.....	33
Таблиця 2.13. Пам'ятки природно-заповідного фонду Рожищенської міської територіальної громади.....	34
Таблиця 2.14. Перелік об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів Рожищенської громади.....	37
Таблиця 2.15. Характеристика об'єктів історико-культурної спадщини Рожищенської громади.....	39
Таблиця 2.16. Основні суб'єкти господарювання та структура економіки Рожищенської ТГ за надходженнями до місцевого бюджету в 2022 році.....	40
Таблиця 2.17. Характеристики системи життєзабезпечення Рожищенської і ТГ	42
Таблиця 2.18. Показники народжуваності, смертності, природного приросту Рожищенської міської територіальної громади, 2021-2022 рр.	44

Таблиця 2.19. Показники міграції Рожищенської МТГ, 2021-2022рр.45

Перелік рисунків

Рис.2.1. Картосхема території Рожищенської міської територіальної громади	20
Рис. 2.2. Викиди в атмосферне повітря Рожищенського району від стаціонарних джерел, т (джерело: Інформація Головного управління статистики у Волинській області	22
Рис. 2.3. Структура земельного фонду Рожищенської міської громади, %	29
Рис. 2.4. Ґрунти Рожищенської міської територіальної громади.....	30
Рис.2.5. Структурно-функціональні елементи регіональної екологічної мережі Волинської області.....	32
Рис. 2.6. Долина річки Стир, об'єкт Смарагдової мережі	36
Рис. 2.7. Розподіл померлих за основними причинами смерті в Волинській області у 2005- 2020 роках, %	47

ВСТУП

Стратегія розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року (далі – Стратегія та План) розроблена спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з розробки Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади та Плану заходів з її реалізації, експертів проекту «Стратегічний аналіз і рекомендації з розширення можливостей органів місцевого самоврядування і громад за допомогою відповідних стратегічних документів» та широких верст громадськості. Реалізація проекту стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА».

Стратегія зорієнтована на розвиток сучасної згуртованої громади з екологічно чистою територією, комфортної та безпечної для ведення бізнесу та проживання мешканців громади.

Стратегія узгоджується з пріоритетами і цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: Державної стратегії регіонального розвитку на 2021 – 2027 роки та Стратегії Волинської області на період до 2027 року.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» державою визначено необхідність здійснення процедури стратегічної екологічної оцінки для документів державного планування у встановленому законодавством порядку.

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – процедура визначення, опису та оцінювання можливих негативних наслідків виконання та реалізації документів державного планування (далі – ДДП) для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби – транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, сприяння інтеграції екологічних міркувань і підготовку документів державного планування з метою досягнення сталого розвитку. Це системний та комплексний інструмент оцінки, що підтримує та інформує про процес прийняття управлінських рішень суб'єктами діяльності, які можуть мати можливі екологічні наслідки.

СЕО здійснюється на засадах законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Стратегія розвитку громади та План з її реалізації відповідає засадам екологічної політики України, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» та Розпорядженню Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року».

Вимоги до здійснення СЕО визначені у Законі України «Про стратегічну екологічну оцінку» № 2354-VIII від 20 березня 2018 р. Вимоги Закону про СЕО поширюються на широкий спектр документів державного планування.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії та Плану розроблено з врахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування,

затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. №296.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року відповідно до Постанови Кабінету Міністрів Про затвердження Порядку ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки №430 від 2 травня 2023 року було оприлюднено Заяву про визначення обсягів СЕО Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року шляхом розміщення на офіційному веб-сайті Рожищенської міської ради та внесення її Рожищенською міською радою до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки з метою одержання та врахування зауважень і пропозицій громадськості. Також у публічних місцях (на дошках оголошень органів місцевого самоврядування, об'єктів соціально-культурного призначення, на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів, у місцях, визначених та обладнаних органами місцевого самоврядування, та в інших місцях масового перебування населення) в сільських населених пунктах громади було оприлюднено інформацію про розробку звіту про стратегічну екологічну оцінку Стратегії та Плану заходів.

Отримано лист №1717/1.15 / 2-23 від 1.09.2023 р. Управління екології та природних ресурсів Волинської облдержадміністрації з зауваженнями та пропозиціями до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, які враховані у Звіті про СЕО Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плані заходів на 2024-2027рр. з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року. Зауваження та пропозиції від громадськості під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили.

1. ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЖИЩЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ТА ПЛАНУ ЗАХОДІВ НА 2024-2027 РР З РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ РОЖИЩЕНСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2027 РОКУ ТА ЇХ УВ'ЯЗКА З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Рожищенської міської територіальної громади (далі – Рожищенська громада) за умови реалізації Стратегії. Відтак об'єктом аналізу є визначені у Стратегії стратегічні, оперативні цілі та завдання.

Стратегією визначено стратегічне бачення та місію Рожищенської громади. **Стратегічне бачення громади Рожищенської громади** – волинський край, багатий лісами, ріками, ланами, працьовитими людьми та талановитою молоддю. Громада з високим логістичним та природним потенціалом, що сприяє економічному зростанню шляхом інноваційного розвитку деревообробної, харчової промисловості, екологічно орієнтованого сільського господарства. Розвинена інфраструктура забезпечує різноманітні потреби людей, а ефективна влада та активна громада є партнерами у сталому розвитку території.

Місією громади є досягнення високої якості життя та сталого розвитку території через використання основних активів громади - працьовитих та талановитих людей, які шанують історію та розвивають культуру свого краю, успішного та конкурентоспроможного бізнесу, відкритих та активних управлінців, що компетентно господарюючи, спільно будують своє майбутнє.

Стратегічне бачення розвитку Рожищенської громади буде досягатись завдяки реалізації **трьох стратегічних цілей**:

1. Конкурентоздатна економіка громади.
2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади.
3. Сталий розвиток території.

Перша стратегічна ціль – «Конкурентоспроможна економіка громади» – включає три оперативні цілі: «Формування інвестиційної привабливості громади», «Підтримка розвитку агропромислового сектору громади», «Підтримка малого та середнього бізнесу».

Друга стратегічна ціль – «Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади» – передбачає реалізацію трьох оперативних цілей: «Розвиток людського капіталу», «Комфортне і безпечне середовище», «Ефективна влада, активна громада».

Встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб мешканців громади і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі – реалізація *третьої стратегічної цілі* «Сталий розвиток території» – повинно забезпечити виконання оперативних цілей: «Інженерна інфраструктура громади», «Збереження навколишнього середовища», «Планування розвитку території».

Оперативні цілі деталізовані в завданнях. Завдання дають розуміння, яким чином громада буде досягати цілей свого розвитку (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1. Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року

Стратегічна ціль 1. Конкурентоздатна економіка громади	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
1.1. Формування інвестиційної привабливості громади	1.1.1. Інвентаризація та підготовка об'єктів для залучення інвестицій
	1.1.2. Формування інвестиційної політики громади
	1.1.3. Промоція громади
1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору громади	1.1.4. Розвиток садівничо-ягідного кластеру, підтримка сільськогосподарських виробників
	1.1.5. Підтримка виробництва крафтової продукції
1.3. Підтримка малого і середнього бізнесу	1.1.6. Розвиток інфраструктури підтримки бізнесу у громаді
	1.1.7. Сприяння розвитку підприємницьких здібностей у населення громади та розвиток молодіжних підприємницьких ініціатив
Стратегічна ціль 2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
2.1. Розвиток людського капіталу	2.1.1. Модернізація освітніх закладів та покращення системи надання послуг дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
	2.1.2. Модернізація матеріально-технічної бази системи закладів охорони здоров'я та підвищення якості та доступності медичних послуг
	2.1.3. Трансформація культурного простору
	2.1.4. Розвиток фізичної культури та спорту, популяризація здорового способу життя
	2.1.5. Підтримка громадської активності молоді та національно-патріотичне виховання
2.2. Комфортне і безпечне середовище	2.2.1. Підвищення рівня громадської та особистої безпеки
	2.2.2. Покращення благоустрою громадського простору
2.3. Ефективна влада, активна громада	2.3.1. Удосконалення системи управління громадою
	2.3.2. Підвищення активності організацій громадянського суспільства
Стратегічна ціль 3. Сталий розвиток території	
<i>Оперативні цілі</i>	<i>Завдання</i>
3.1. Інженерна інфраструктура громади	3.1.1. Модернізація та розвиток інженерної інфраструктури громади
	3.1.2. Формування якісної дорожньої інфраструктури громади та пасажирського сполучення
3.2. Збереження навколишнього середовища	3.2.1. Забезпечення екологічної безпеки та захист населення та території від надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру
	3.2.2. Впровадження енергозберігаючих технологій

	3.2.3.Формування екологічної культури мешканців та підвищення культури поведінки з ТПВ
3.3.Планування розвитку територій	3.3.1. Оновлення та виготовлення планувальних, містобудівних документів
	3.3.2. Цифровізація громади

Система стратегічного планування в Україні базується на координації процесів стратегічного планування на центральному, регіональному та місцевому рівнях. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки є основним планувальним документом для реалізації секторальних стратегій розвитку, координації державної політики у різних сферах, досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини, єдності держави, сталого розвитку історичних населених місць та збереження традиційного характеру історичного середовища, збереження навколишнього природного середовища та сталого використання природних ресурсів для нинішнього та майбутніх поколінь українців.

Стратегія розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблена відповідно до Цілей сталого розвитку України до 2030 року, затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722. При розробці Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року враховані ключові аспекти Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, в якій визначено 3 стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах;
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів;
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування (таблиця 1.2).

Таблиця 0.1. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР до 2027 р.	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року											
	Конкурентоздатна економіка	1.1. Формування інвестиційної	1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору	1.3. Підтримка малого, середнього бізнесу	Розвиток людського капіталу та підвищення	2.1. Розвиток людського капіталу	2.2. Комфортне і безпечне середовище	2.3. Ефективна влада, активна громада	Сталий розвиток територій	3.1. Інженерна інфраструктура громади	3.2. Збереження навколишнього середовища	3.3. Планування розвитку територій
I. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	**				**				**			
1.1. Стимулювання центрів економічного розвитку (агломерації, міста)		**		**								
1.2. Збереження навколишнього природного середовища та стале використання природних ресурсів, посилення можливостей розвитку								**	*	**		

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР до 2027 р.	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Рожищеньської міської територіальної громади на період до 2027 року											
	Конкурентоздатна економіка	1.1. Формування інвестиційної	1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору	1.3. Підтримка малого, середнього бізнесу	Розвиток людського капіталу та підвищення	2.1. Розвиток людського капіталу	2.2. Комфортне і безпечне середовище	2.3. Ефективна влада, активна громада	Сталий розвиток територій	3.1. Інженерна інфраструктура громади	3.2. Збереження навколишнього середовища	3.3. Планування розвитку території
територій, які потребують державної підтримки												
1.3. Створення умов для реінтеграції тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях в український простір							*	*				
1.4. Розвиток інфраструктури та цифрова трансформація регіонів					**	**			**			*
1.5. Формування єдиного освітнього, інформаційного, культурного простору в межах всієї території України					**	**						
1.6. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад						*		*				
I. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	**	**	**	**								
2.1. Розвиток людського капіталу					**	**	*					
2.2. Сприяння розвитку підприємництва, підтримка інтернаціоналізації бізнесу у секторі малого та середнього підприємництва		*	**	**								
2.3. Підвищення інвестиційної привабливості територій, підтримка залучення інвестицій		**										
2.4. Сприяння впровадженню інновацій та зростанню технологічного рівня регіональної економіки, підтримка інноваційних підприємств та стартапів	**		**									
2.5. Сталий розвиток промисловості	**	*							**			
III. Розбудова ефективного багаторівневого врядування								**				
3.1. Формування ефективного місцевого самоврядування та органів державної влади на новій територіальній основі								**				
3.2. Формування горизонтальної та вертикальної координації державних	*	*	*	*	*	*					*	

Стратегічні та оперативні цілі ДСРР до 2027 р.	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року											
	Конкурентоздатна економіка	1.1. Формування інвестиційної	1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору	1.3. Підтримка малого, середнього бізнесу	Розвиток людського капіталу та підвищення	2.1. Розвиток людського капіталу	2.2. Комфортне і безпечне середовище	2.3. Ефективна влада, активна громада	Сталий розвиток території	3.1. Інженерна інфраструктура громади	3.2. Збереження навколишнього середовища	3.3. Планування розвитку території
секторальних політик та державної регіональної політики												
3.3. Побудова системи ефективного публічного інвестування на всіх рівнях врядування		*		*	**				*	*	*	
3.4. Розбудова потенціалу суб'єктів державної регіональної політики	**	**						*				
3.5. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидія домашньому насильству та дискримінації						*						
3.6. Розбудова системи інформаційно-аналітичного забезпечення та розвиток управлінських навичок для прийняття рішень, що базуються на об'єктивних даних та просторовому плануванні												**

За усіма 3 зазначеними цілями простежується повне (понад 50% оперативних цілей) або часткове (менше 50% оперативних цілей) співпадіння зі змістом цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року.

Стратегічна ціль 1 «Конкурентоспроможна економіка громади» Стратегії Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року прямо співвідноситься зі стратегічною ціллю 2 Державної стратегії та частково – 1 та 3.

Стратегічна ціль 2 «Розвиток людського капіталу та якості життя мешканців громади» прямо кореспондується з ціллю 1, частково – з цілями 2 та 3.

Стратегічна ціль 3 «Сталий розвиток території» повністю узгоджується з ціллю 1 та частково – з цілями 2 та 3.

Стратегічні напрямки розвитку Рожищенської МТГ також сформовані відповідно до стратегічних цілей Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року. Передбачена система заходів повинна забезпечити розвиток людського капіталу, досягнення високої якості життя та економічного зростання на основі раціонального використання природних ресурсів, екологічно орієнтованої промисловості на засадах смарт-спеціалізації (виробництво меблів, виробництво паперу та паперових виробів), підвищенні продуктивності агропромислового сектору.

Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року проведено у таблиці 1.3.

Стратегія розвитку Рожищенської МТГ безпосередньо відповідає стратегічним цілям Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року. Вона містить відповідні

зазначеному документу стратегічні та оперативні цілі, а також завдання, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування.

Стратегічна ціль 1 «Конкурентоспроможна економіка громади» Стратегії Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року прямо співвідноситься зі стратегічною ціллю 1 Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року та частково – з цілями 3 та 5.

Стратегічна ціль 2 «Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади» прямо кореспондується з ціллю 2, частково – з ціллю 5.

Стратегічна ціль 3 «Сталий розвиток території» узгоджується з стратегічними цілями 3, 4, 5 Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року.

Таблиця 0.2. Аналіз відповідності стратегічних та оперативних цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії Волинської області на період до 2027 року	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року											
	Конкурентоздатна економіка	1.2. Формування інвестиційної	1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору	1.3. Підтримка малого, середнього бізнесу	Розвиток людського капіталу та підвищення	2.1. Розвиток людського капіталу	2.2. Комфортне і безпечне середовище	2.3. Ефективна влада, активна громад	Сталий розвиток території	3.1. Інженерна інфраструктура громади	3.2. Збереження навколишнього	3.3. Планування розвитку території
1. Підвищення конкурентоспроможності регіональної економіки.	**											
1.1. Підвищення інвестиційної привабливості	**	**										
1.2. Нарощення туристично-рекреаційного потенціалу							**					
1.3. Розвиток малого та середнього бізнесу	**		**	**								
1.4. Ефективна регіональна енергетика		*				**						
1.5. Підвищення продуктивності агропромислового сектору	**		**									
1.6. Підтримка перспективних видів аграрного виробництва	**		**									
1.7. Ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини для сталого розвитку громад						*						
2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення					**	**	**	*				
2.1. Збереження та розвиток людського капіталу					**	**						
2.2. Створення умов для комфортного та безпечного проживання мешканців					**	**						

Стратегічні та оперативні цілі Стратегії Волинської області на період до 2027 року	Стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року											
	Конкурентоздатна економіка	1.2. Формування інвестиційної	1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору	1.3. Підтримка малого, середнього бізнесу	Розвиток людського капіталу та підвищення	2.1. Розвиток людського капіталу	2.2. Комфортне і безпечне середовище	2.3. Ефективна влада, активна громада	Сталій розвиток території	3.1. Інженерна інфраструктура громади	3.2. Збереження навколишнього	3.3. Планування розвитку території
2.3. Підвищення спроможності органів державної влади та місцевого самоврядування на новій територіальній основі								**				
3. Розвиток інноваційної економіки (на засадах смарт-спеціалізації).		**		*								
3.1. Збільшення доданої вартості промислової продукції в секторах смарт-спеціалізації		**		*								
3.2. Розвиток інноваційної інфраструктури	**	*										
3.3. Розвиток людських ресурсів в галузях смарт-спеціалізації					*							
3.4. «Цифрова трансформація»							**					**
4. Розвиток транскордонного співробітництва									*			
4.1. Інфраструктурне забезпечення транскордонного співробітництва									**			
4.2. Стимулювання транскордонного співробітництва регіону									*			
5. Раціональне використання природних ресурсів та екологічна безпека								**	*	**		
5.1. Охорона та раціональне використання водних ресурсів та зниження негативного впливу на атмосферу										**		
5.2. Покращення господарювання відходами									**			
5.3. Збереження біологічного та відновлення ландшафтного розмаїття області										**		

У [Стратегії розвитку Волинської області на період до 2027 року](#) у Стратегічній цілі 2. «Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя населення», в межах яких у [Плані заходів на 2021-2023 роки з реалізації Стратегії розвитку Волинської області](#) було деталізовано напрями фінансування, пов'язані з територією Рожищенської громади. Зокрема **2.1.5.1. Популяризація здорового способу життя** Реконструкція бігових доріжок дитячо-юнацької спортивної школи по вул.Гагаріна,40 в м.Рожище (2021 – 4132,9 тис.грн) та **2.2.1.2.**

Нове будівництво вуличних водопроводів смт Рожище (будівництво мереж водопостачання по вул. Чайковського та Шилокадзе (2021-2023 – 23476,6 тис.грн). Через війну чимало проєктів було відтерміновані. Водночас у Плані заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської територіальної громади до 2027 року є проєкти Реконструкція бігових доріжок дитячо-юнацької спортивної школи по вул. Степана Бандери, 40 м. Рожище Луцького району Волинської області та Будівництво мереж водопостачання по вулицях м.Рожище та смт Дубище Волинської області.

Стратегічними цілями державної екологічної політики України відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» визначено:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення.

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності стратегічних цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики, визначених Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (далі – стратегічні цілі державної екологічної політики), наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року»

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Рожищенської громади		
	1. Конкурентоздатна економіка громади	2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади	3. Сталий розвиток території
1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	+	+	++
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	+	0	++
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку	+	+	++

4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	+	+	++
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	+	0	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++** – цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;
- +** – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0** – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню одні до одних;
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії Рожищенської міської територіальної громади.

Стратегічна ціль 1 «Конкурентоздатна економіка громади» спрямована на формування інвестиційної привабливості громади, розвиток-бізнес середовища у громаді, розвиток садово-ягідних господарств, виробництво крафтової та еко-продукції місцевих виробників. Аналіз свідчить що дана ціль Стратегії та її оперативні цілі й завдання узгоджуються з стратегічними цілями державної екологічної політики. Сприяння розвитку підприємництва в громаді та підвищення рівня життя мешканців відбувається на засадах норм природоохоронного законодавства. Разом з тим, слід приділити увагу заходам Стратегії розвитку Рожищенської ТГ в частині дотримання принципів сталого розвитку при використанні земельних угідь, забезпечення та сприяння використанню сучасних пестицидів та агрохімікатів з мінімальним негативним впливом на флору, фауну та здоров'я людини.

Стратегічна ціль 2 «Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади» спрямована на покращення життя та здоров'я населення шляхом надання якісних послуг через розвиток соціальної інфраструктури та ефективне використання наявного людського потенціалу. В більшості завдання Стратегії розвитку Рожищенської ТГ узгоджуються і не суперечать цілям державної екологічної політики. При цьому слід приділити більшу увагу заходам Стратегії розвитку Рожищенської ТГ в частині впровадження екологічної освіти та виховання, формування в суспільстві екологічних цінностей і підвищення його екологічної свідомості; підвищення рівня поінформованості суспільства щодо значення, переваг та інструментів сталого споживання і виробництва, стану і цінностей біорізноманіття та заходів, які необхідно здійснити для його збереження, відновлення і сталого використання.

Стратегічна ціль 3 «Сталий розвиток громади» передбачає створення новітніх громадських просторів європейського зразка, використання альтернативних джерел енергії, зокрема сонячної, модернізацію інженерної інфраструктури житлово-комунального господарства громади, формування якісної дорожньої інфраструктури а також формування екологічної свідомості та культури у мешканців громади, налагодження системи поводження з ТПВ, забезпечення екологічної безпеки та захисту населення та території від надзвичайних ситуацій. Ця ціль стратегії максимально узгоджується з усіма стратегічними цілями державної екологічної політики.

У Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженій Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р, визначено 12 стратегічних

цілей для підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні:

- зменшення рівня промислового забруднення;
- створення ефективної системи хімічної безпеки;
- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення «доброго» екологічного стану вод;
- забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату;
- створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами;
- підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні;
- посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату;
- стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;
- включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами;
- підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату.

Аналіз відповідності цілей Стратегії та Плану Рожищенської міської територіальної громади стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 року № 1363-р (далі – стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки), представлено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Рожищенської громади		
	1. Конкурентоздатна економіка громади	2. Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади	3. Сталий розвиток території
1. Зменшення рівня промислового забруднення	+	0	++
2. Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	0

3. Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	++	++	++
4. Досягнення «доброго» екологічного стану вод	0	+	++
5. Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	+	0	+
6. Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	+	+	+
7. Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	0	0	+
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	+	+	+
9. Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату	+	+	+
10. Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону	0	0	0
11. Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами	+	+	+
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату	+	+	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ – цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями Стратегії екологічної безпеки;*
- + – цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;*
- 1 – цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки нейтральні по відношенню одні до одних;*
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В рамках наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки;*
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії Рожищенської міської територіальної громади.*

Стратегічна ціль 1 «Конкурентоздатна економіка громади» повністю узгоджується з 3 стратегічною ціллю Стратегії екологічної безпеки та опосередковано узгоджується з більшістю інших цілей. Стратегія громади передбачає інвентаризацію ресурсів громади і створення бази комунального майна та земельних ділянок комунальної форми власності для їх подальшого

продажу або передання в оренду з урахуванням норм природоохоронного законодавства, створення інвестиційного паспорту громади та формування інвестиційної політики основним принципом якої є залучення інвестицій у розвиток у громаді екологічно чистих виробництв, підтримки виробництва крафтової еко-продукції, стимулювання розвитку екологічно чистого сільського господарства..

Стратегічна ціль 2 «Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади» максимально узгоджується з третьою, четвертою та опосередковано з більшістю інших стратегічних цілей Стратегії екологічної безпеки. Формування людського капіталу неможливе без екологічного виховання, яке має відбуватись, в першу чергу, через освітнє середовище. Виховання у учнів необхідності раціонального використання природних ресурсів з огляду на майбутні покоління одне з першочергових завдань сучасної школи. Такі важливі завдання Стратегії громади, як формування безпечного середовища, організації безпечних місць відпочину на водних об'єктах також не можна вирішувати не врахувавши екологічну складову.

Стратегічна ціль 3 «Сталий розвиток території» повністю або опосередковано узгоджується з більшістю цілей Стратегії екологічної безпеки та передбачає розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади з урахуванням норм природоохоронного законодавств. Дана ціль спрямована на забезпечення екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату через налагодження системи поводження з ТПВ (зокрема, запровадження та пропагування системи сортування відходів), збільшення охоплення населення централізованим водопостачанням та водовідведенням, зменшення втрат теплоенергії через модернізацію системи тепlopостачання та зменшення забруднених скидів у поверхневі води, впровадження енергозберігаючих технологій та використання альтернативної енергетики (будівництво сонячної електростанції). Такі заходи сприятимуть захисту довкілля та дотримання «доброго» стану водних ресурсів у Рожищенській громаді. З огляду на норми природоохоронного законодавства передбачено покращити дорожньо-транспортну інфраструктуру. Зокрема, облаштувати придорожню інфраструктуру - здійснити реновацію автобусних зупинок в громаді, встановити сміттєзбірники, інше.

Водночас Стратегія розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року також зорієнтовані на реалізацію Водної стратегії України на період до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.11.2022 № 1134-р), стратегічними цілями якої є:

1. Забезпечення рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води і належних санітарно-профілактичних заходів.
2. Поліпшення якісного стану водних об'єктів шляхом досягнення та підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, кількісного та хімічного стану масивів підземних вод.
3. Забезпечення необхідної кількості водних ресурсів для відновлення та оздоровлення водних екосистем і досягнення стійкого водозабору та водопостачання.
4. Скорочення зростаючих ризиків нестачі води та надлишку води.
5. Запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом та принципів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо водного врядування в районах річкових басейнів, у прибережних і морських водах.

Стратегічний розвиток громади спрямований на підвищення енергоефективності комунальних установ та використання альтернативної енергетики, зокрема сонячної енергії, що відповідає засадам Енергетичної стратегії України до 2050 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 № 373-р).

Стратегія розвитку Стратегія розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року зорієнтовані також на забезпечення реалізації завдань Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.09.2019 № 688-р), яка включає наступні завдання:

1. Нарощення потенціалу зрошення та дренажу.
2. Модернізація міжгосподарських мереж.
3. Модернізація внутрішньогосподарських зрошувальних систем, яка передбачає модернізацію працюючих систем та відновлення працездатності пошкоджених, що не втратили свій ресурс.
4. Будівництво нових внутрішньогосподарських зрошувальних систем на міжгосподарських зрошувальних системах.
5. Відновлення дренажних систем у зоні осушення.
6. Модернізація працюючих дренажних систем.
7. Модернізація непрацюючих дренажних систем.
8. Відновлення дренажних систем у зоні зрошення.

Наявність значних площ лісових ресурсів у громаді сприяє покращенню якості повітря. Стратегія розвитку громади та План заходів з її реалізації зорієнтовані також на забезпечення реалізації стратегічних цілей Державної стратегії управління лісами України на період до 2035 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р), яка визначає наступні стратегічні цілі:

1. Ефективне управління лісами.
2. Забезпечення екологічної стійкості.
3. Забезпечення вагомому внеску лісів в розвиток економіки.
4. Рекреація та відкрите суспільство.
5. Дослідження та освіта.

Також Стратегія розвитку Рожищенської міської територіальної громади на період до 2027 року та План заходів на 2024-2027 роки з її реалізації узгоджуються із основними засадами інших документів державного планування, серед яких: Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року (затверджений Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р); Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року (схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 №526-р).

2. ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ТА ПРОГНОЗИ ЗМІНУ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

Рожиченська територіальна громада (далі Рожиченська ТГ) **утворена** розпорядженням Кабінету Міністрів України у 2020 р. з адміністративним центром у місті Рожичце у складі Луцького району Волинської області). До складу громади увійшли одне місто - Рожичце, одне селище - Дубище та 35 сіл (табл.2.1, рис.2.1).

Таблиця 2.1. Рожиченська МТГ: адміністративно-територіальний поділ

Район	Луцький	
Адміністративний центр	м.Рожичце	
Населені пункти	37 одиниць	
Старостинські округи - 6	Дубищенський	смт. Дубище, с.Єлизаветин, с. Рудня, с. Валер`янівка, Ольганівка
	Носачевичівський	с. Носачевичі, с.Вишеньки, с. Олешковичі, с. Луків, Крижівка, с. Незвір
	Рудко-Козинський	с. Рудка-Козинська, с.Козин, с. Пожарки,с. Оленівка
	Топільненський	с.Топільне, с. Дмитрівка, с. Михайлин, с. Кобче
	Сокільський	с. Сокіл, с. Духче, с. Навіз
	Переспівський	с. Переспа, с. Богушівська Мар'янівка, с. Забара, с. Линівка, с. Малинівка, с.Мирославка, с.Трилісці, с.Тихотин, с. Бортяхівка, с. Літогоща, с. Іванівка, с. Корсині, с. Мильськ, с. Берегове

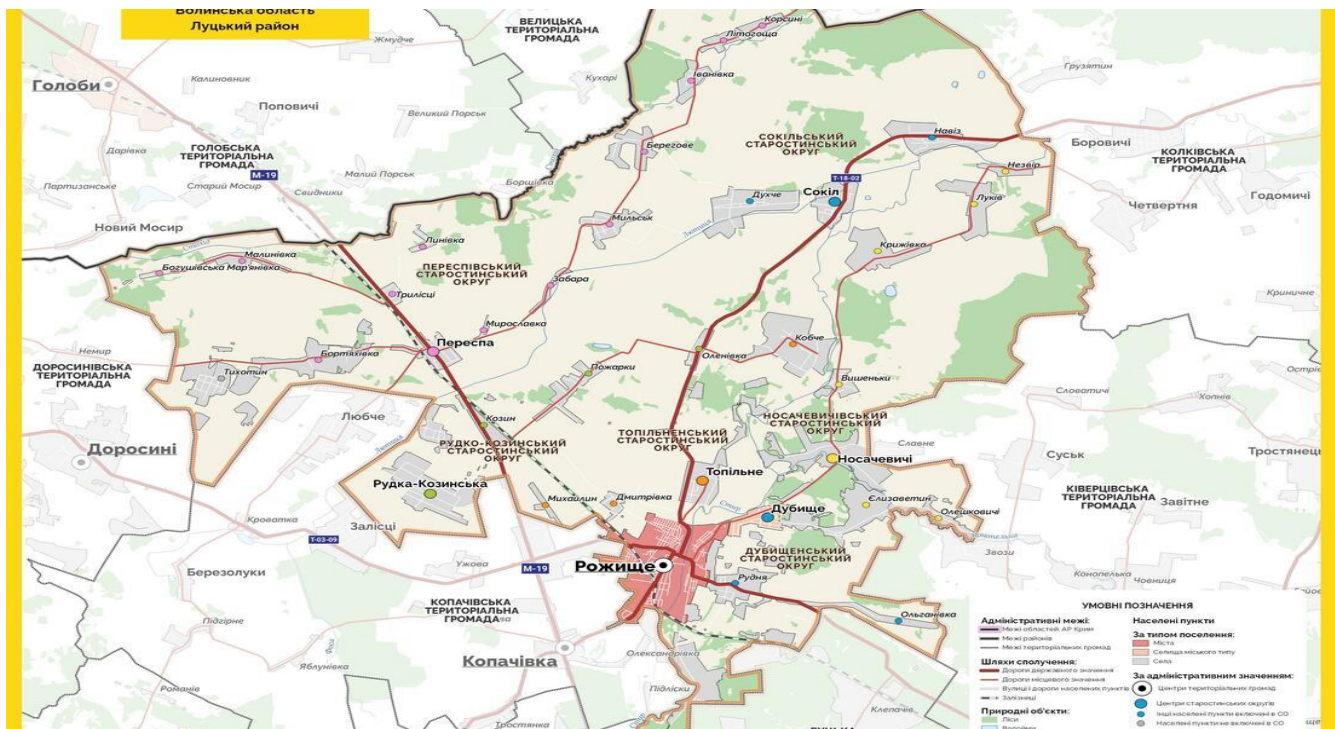

Рис.2.1. Картосхема території Рожиченської міської територіальної громади

Рожиченська міська територіальна громада знаходиться на південному сході Волинської області. Її площа становить 461,1 км² та складає 8,73 % площі Луцького району, 2,29 % площі Волинської області. 13,42 % території громади займають ліси та 75,42 % землі сільськогосподарського призначення. Адміністративний центр м. Рожище розміщений на відстані 22 км автошляхами від обласного центру м. Луцьк. Рожиченська громада межує з Луцькою, Ківерцівською, Копачівською, Доросинівською, Голобською, Велицькою та Колківською територіальними громадами.

Ландшафтні особливості

Турійсько-Рожиченський ландшафтний район (денудаційний) охоплює частину флювіогляціальної пологохвилястої поверхні дніпровського зледеніння, у межах якої виділяється три найбільших в області осередки з денудаційною поверхнею відкладів верхньої крейди. У рельєфі виділяється друга надзаплавна тераса р. Західного Бугу і заплава р. Турії. Трапляються горбисто-грядові поверхні кінцевої морени дніпровського зледеніння та численні карстові лійки. На побережжі Західного Бугу багато дюн. Найбільш поширені перегнійно-карбонатні ґрунти з високою природною родючістю. Лісистість дуже низька. Природні комплекси збереглися у вигляді заплав, міжрічкових лук, боліт. Відзначається давньою і значною освоєністю.¹

Кліматичні умови

Клімат на території громади помірно-континентальний. Територія Рожиченської міської громади розташована в зоні достатнього зволоження ґрунтів, характеризується м'якою малосніжною зимою і теплим літом, значним безморозним періодом з великою кількістю опадів. Середньорічна температура повітря становить +7,4°C. Середньорічна температура січня (-2°C), а середньорічна температура липня (+19,5°C).

Впродовж останніх 100-120 років температура повітря на території громади, так само як і в цілому на Землі, має тенденцію до підвищення. Протягом цього періоду середньорічна температура повітря підвищилася щонайменше на 1,0°C. Більшим, у цілому, є підвищення температури в першій половині року. У середньому за рік випадає 560 мм атмосферних опадів, найменше – у березні, найбільше – в червні. Щороку на території громади утворюється сніговий покрив, проте його висота незначна. Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 78%, найменша вона у травні (64%), найбільша – у грудні (89%). Найменша хмарність спостерігається в серпні, найбільша – в грудні. Найбільшу повторюваність мають вітри із заходу, найменшу – з північного сходу. Найбільша швидкість вітру – у листопаді, найменша – у літні місяці. У січні вона в середньому становить 4,1 м/с, у липні – 2,8 м/с. Загалом клімат Рожиченської громади не має значних температурних коливань і у цілому сприятливий для господарського освоєння території

Коротка характеристика кліматичних показників наведена в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2. Кліматичні характеристики Рожиченської міської територіальної громади

Показники	Значення
Максимальна температура повітря	+34 ⁰ C
Мінімальна температура повітря	- 30 ⁰ C
Середньорічна температура повітря	+7,4 ⁰ C
Середня висота сніжного покриву	15-20 см і більше
Кількість опадів за рік	560 мм
Тривалість вегетаційного періоду	6 місяців

¹ Про затвердження Регіональної схеми формування екологічної мережі Волинської області <https://volynrada.gov.ua/session/13/37-0>

Пізні весняні заморозки	1 червня
Ранні осінні заморозки	1-15 вересня
Максимальна глибина промерзання ґрунту	70 см
Відносна вологість повітря	78%

Кліматичні фактори, що негативно впливають на ріст і розвиток рослинності:

- пізні весняні та ранні осінні заморозки;
- тривалі дощі;
- сильні вітри, снігопади, що спричинюють вітровальність та сніголомність насаджень.

В цілому клімат сприятливий для проростання дубово-соснових, дубово-грабово-соснових лісів із основними лісоутворюючими породами –сосна, дуб, граб, ясен, клен та ін.

Атмосферне повітря

Волинська область посідає третє з кінця місце серед регіонів країни по кількості викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел, а обсяг викидів становить у 2021 році 1,04 % (5,6 тис.тонн) від загальних по країні. А отже стан атмосферного повітря у області один з найкращих. Також у області спостерігається позитивна тенденція до зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел викидів – вдвічі за останні двадцять років. У 2020 році у Рожищенському районі обсяг шкідливих викидів у атмосферу від стаціонарних джерел становив 136,9 тис. тон., або 2,7 % обсягу шкідливих викидів у атмосферу від стаціонарних джерел Волинської області (рис.2.2). А отже, за метеорологічними характеристиками район не належить до основних забруднювачів атмосферного повітря області. Однак прослідковується негативна тенденція зростання атмосферних викидів від стаціонарних джерел за останні роки.

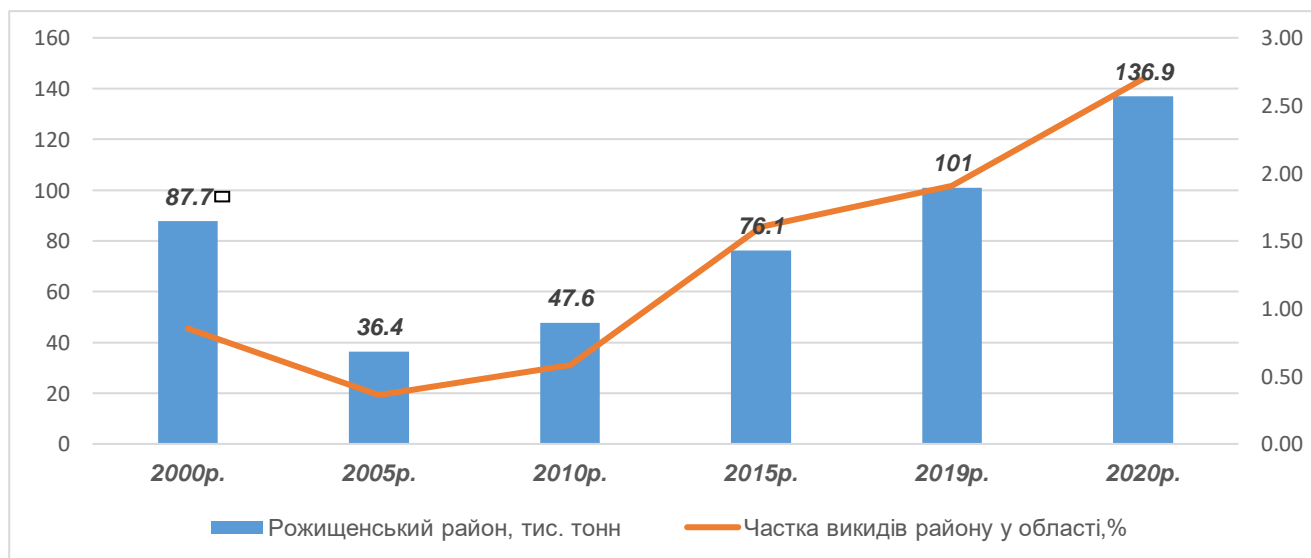

Рис. 2.2. Викиди в атмосферне повітря Рожищенського району від стаціонарних джерел, т (джерело: Інформація Головного управління статистики у Волинській області)

За метеорологічними характеристиками Рожищенська міська територіальна громада має невисокі ризики забруднення атмосферного повітря з водночас сприятливими умовами розсіювання шкідливих речовин. На території громади відсутні великі підприємства вугільної,

енергетичної галузі, що створюють значні викиди забруднюючих речовин в атмосферу. Екологічно небезпечними об'єктами Рожищенської міської територіальної громади є підприємства водопровідно-каналізаційного господарства; хімічно-небезпечні об'єкти; вибухопожежонебезпечні об'єкти; об'єкти по обробленню, знешкодженню та утилізації відходів; видобутку піску, об'єкти захоронення твердих побутових відходів (табл.2.3)

Таблиця.2.3. Потенційно екологічно небезпечні об'єкти Рожищенської МТГ

Сфера діяльності	Назва ПНО	Причина потенційної небезпеки
Підприємств а водопровідно-каналізаційного господарства	Дубищенське ЖКГ	Скиди стічних вод у р. Прудник (басейн р. Стир, р. Прип'ять)
Хімічно-небезпечні об'єкти	ТДВ «Рожищенський сирзавод»	Використання фреону. Підприємство розташоване в межах житлової забудови
Вибухопожежонебезпечні об'єкти	АЗС ТЗОВ «Аветра» м. Рожище	Роздрібна торгівля ПММ. Пожежонебезпечне виробництво Склад ПММ
	АЗС ТЗОВ «Аветра». с. Козин	Роздрібна торгівля ПММ. Пожежонезпечне виробництво Склад ПММ
	АЗС ТЗОВ «Агро-Роси». м. Рожище	Роздрібна торгівля ПММ. Пожежонезпечне виробництво Склад ПММ
	АЗС ВКФ «Аргос». м. Рожище	Роздрібна торгівля ПММ. Пожежонезпечне виробництво Склад ПММ
Гірничо-добувна промисловість	ТЗОВ «Волинь-Вапно». с. Пожарки	Видобуток вапна
	ТЗОВ «Надра». с. Сокіл	Видобуток піску
	ТЗОВ «НІМБ-7» с. Крижівка	Видобуток піску
	ЗАТ ВОРФ «Галант». с. Сокіл	Видобуток піску
	ВАТ «Кульчинський силікатний завод» с. Валер'янівка	Видобуток піску
Об'єкти по обробленню, знешкодженню та утилізації відходів	Установка по переробці відходів деревини. ТЗОВ «Хеліос-УА» м. Рожище	Переробка відходів деревини. Установа, яка експлуатується з 2008 року.
	ТЗОВ «Цунамі». м. Рожище	Переробка відходів деревини. Установа, яка експлуатується з 2003 року.
	ПП «ЛПС». м. Рожище	Переробка відходів деревини. Установа, яка експлуатується з 2005 року.

Спостереження за станом атмосферного повітря здійснюється Волинським обласним центром гідрометеорології, на трьох постах спостережень забруднення атмосферного повітря міста Луцьк (м.Рожище 23 км північніше обласного центру). Результати спостереження свідчать про перевищення допустимих норм за трьома показниками: діоксид азоту, фенол, формальдегід (табл.2.4, табл.2.5)2:

2 Аналітична довідка за травень 2023 року по Волинській області. Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА

Таблиця.2.4 Результати спостереження за станом атмосферного повітря на трьох постах спостережень забруднення атмосферного повітря міста Луцьк

<i>Забруднюючі речовини</i>	<i>Середньомісячні концентрації</i>	<i>Максимально разові концентрації</i>
пил	0,47ГДК	0,4ГДК
діоксид сірки	0,06ГДК	0,02ГДК
оксид вуглецю	0,03ГДК	0,2ГДК
діоксид азоту	1,98ГДК	1,59ГДК
оксид азоту	0,53ГДК	0,19ГДК
фенол	2,2ГДК	1,28ГДК
формальдегід	2,2ГДК	1,1ГДК

Таблиця. 2.5. Динаміка забруднення атмосферного повітря міста Луцьк³

<i>Забруднююча речовина</i>	<i>травень 2023, частка середньомісячної ГДК</i>	<i>квітень 2023, частка середньомісячної ГДК</i>	<i>травень 2022, частка середньомісячної ГДК</i>
Діоксид азоту	1,98	1,5	2,09
Фенол	2,2	1,97	1,9
Формальдегід	2,2	1,0	2,5

Порівняно з аналогічним періодом попереднього року зменшився рівень забруднення за вмістом формальдегіду та діоксиду азоту, та позитивною динаміка була за вмістом фенолу.

Найбільшим джерелом викидів в атмосферу фенолу та формальдегіду у громаді є підприємства деревообробної промисловості. Можливі джерела надходження діоксиду азоту в атмосферне повітря – виробництво електроенергії, газу та води, переробна промисловість, викиди автотранспорту.

Забруднення атмосферного повітря прилеглої до автомагістралей з інтенсивним транспортним рухом на порядок вище ніж на територіях, де відповідний рух відсутній, а також в зелених зонах відпочинку населення. Через територію Рожищенської громади проходить автомагістраль міжнародного значення: М19 Доманове (на м.Брест) — Ковель — Чернівці — Тереблече (на м.Бухарест). Тому генераторами забруднення атмосферного повітря на території громади можна вважати пересувні джерела забруднення. До них належить: індивідуальний автотранспорт, транзитний великогабаритний вантажний автотранспорт, техніка сільськогосподарського призначення, автобуси.

Радіаційний фон

Спостереження за радіаційним забруднення Волинської області здійснює Волинський обласний центр з гідрометеорології. За їх даними перевищень радіоактивного забруднення атмосферного повітря на території Волинської області у травні 2023 року не виявлено, рівень природного фону за місяць по пунктах спостереження не перевищував гранично допустимий рівень гамма-фону. Нижче представлені дані максимально разового рівня та середньомісячне значення гамма-фону мкР/год радіоактивного забруднення атмосферного повітря, в порівнянні з минулим місяцем

³ Аналітична довідка за травень 2023 року по Волинській області. Управління екології та природних ресурсів Волинської ОДА

(квітень 2023) (табл.2.6). В порівнянні з попередніми даними зміна середньомісячних та максимально разових значень гамма-фону коливаються у межах 0-1мкР/год.

Таблиця 2.6 Рівень радіоактивного забруднення атмосферного повітря Волинської області

Пункт спостереження	Травень 2023		Квітень 2023	
	Середньо місячне значення, мкР/год	Максимально разовий рівень, мкР/год (раз)	Середньо місячне значення, мкР/год	Максимально разовий рівень, мкР/год (раз)
м. Володимир-Волинський	13	14	12	12
м. Ковель	10	14	10	13
м. Луцьк	11	13	10	12
сmt. Любешів	10	12	10	12
сmt. Маневичі	11	12	11	14
с. Світязь	9	14	10	15

Водні ресурси

Гідрографічна мережа Рожищенської МТГ представлена річками, озерами, штучними та природними водоймами. Частка водних ресурсів становить 2,5 % території громади (1058,72 га)

На території громади нараховується кілька річок басейну річки Припять : р. Стир, р. Стохід, р. Конопелька, р. Прудник та р. Лютиця. Річки Стир та Стохід є правими притоками річки Прип'ять. Площа річок - 159,9 га протяжність - 85 км.

В межах громади знаходяться **озера**, зокрема Борове, Кругле, Святе, Середнє, Мале; **18 ставків** - у м.Рожище та селах Кобче, Корсині, Носачевичі, Малинівка, Линівка, Пожарки, Топільне. Загальна площа ставків 155 га. Найбільший ставок у с.Носачевичі площею 20,77 га знаходиться в оренді (табл.2.7, табл.2.8).

Таблиця. 2.7. Водні ресурси Рожищенської МТГ

Водні ресурси	Площа, га	Довжина, км
Річки (природні водотоки)	159,9000	~ 85
Штучні водотоки	714,4200	-
Озера, прибережні замкнуті водойми	29,4000	-
Ставки	155,0000	-
ВСЬОГО:	1058,7200	

Таблиця 2.8 Характеристика основних ставків Рожищенської МТГ

	Розташування	Площа, га	Басейн річки	Наявність оренди
м.Рожище	біля м.Рожище.	0,95	р.Стир	не в оренді

м.Рожище	в межах м.Рожище	2,55	р.Стир	не в оренді
м.Рожище	за межами м.Рожище	2,62	р.Стир	не в оренді
м.Рожище	за межами м.Рожище	0,25	р.Стир	не в оренді
с.Кобче	за межами с.Кобче.	2,95	р.Стир	не в оренді
с.Кобче	за межами с.Кобче	3,03	р.Стир	не в оренді
с.Корсині	за межами с.Корсині	3,71	р.Стир	не в оренді
с.Вишеньки	біля с. Вишеньки.	0,76	р.Стир	не в оренді
с.Вишеньки	біля с. Вишеньки	1,92	р.Стир	не в оренді
с.Вишеньки	в межах с.Вишеньки	0,78	р.Стир	не в оренді
с.Носачевичі	в межах с.Носачевичі.	20,77	р.Конопелька	в оренді
с. Малинівка	в межах с.Малинівка	2,31	р. Стохід	в оренді
с. Малинівка	в межах с.Малинівка	3,095	р. Стохід	в оренді
с.Линівка	в межах с.Линівка.	1,67	р. Стохід	в оренді
с.Пожарки	біля с.Пожарки.	5,2	р.Лютися	не в оренді
с.Топільно	в межах с.Топільно.	1,06	р.Стир	не в оренді
с.Топільно	в межах с.Топільно	1,94	р.Стир	в оренді
с.Топільно	в межах с.Топільно	2,2	р.Стир	не в оренді

У 2022 році у **Рожищенській МТГ за даними Державного агентства водних ресурсів України** було використано (забрано) 0,412 млн м³ води, з якої близько половини припадає на виробничі потреби (0,215 млн.м³) (табл.2.9). Уся використана вода за рахунок підземних водних об'єктів. В галузевій структурі майже половина води використовується на потреби житлово-комунального господарства. Серед промислових підприємств основним споживачем води є «Рожищенський сир завод» - 0,125 млн м³ води.

Таблиця 2.9. Загальні показники використання води на території Рожищенської міської територіальної громади, 2022 р.^[24]

(млн м³)

Підприємства споживачі води	Сфери діяльності	Всього	По категоріях		По джерелах водопостачання	
			Питної		Поверхнєвої	Підземної
			Всього	На виробничі потреби		
			Всього	Всього		Всього
КП ПЖКГ РОЖИЩЕНСЬКОЇ МР	житлово-комунальне господарство	0,156	0,136	0,026	-	0,136
КП "ДУБИЩЕНСЬКЕ ЖКГ"		0,039	0,039	0,002	-	0,039
ТДВ «Рожищенський сирзавод»	переробна промисловість	0,125	0,125	0,12	-	0,125
ТзОВ "Чебені плюс"		0,047	0,047	0,047	-	0,047
ТЗОВ "ЦУНАМІ"		0,009	0,009	0,005	-	0,009
ТЗОВ "ФУРНІРО"		0,005	0,005	0,004	-	0,005
ТОВ МІНЕРАЛ-ГРУП		0,002	0,002	0,002	-	0,002
ПП "РОЖИЩЕНСЬКИЙ М'ЯСОКОМБІНАТ "ВЕПР"		0,003	0,003	0,003	-	0,003
Підприємства що не звітують самостійно		0,02	0,2	-	-	0,00
Юрчук Віктор Павлович	сільське господарство	0,001	0,001	0,001	-	0,001
ТЗОВ "АГРО М СЕРВІС"		0,001	0,001	0,001	-	0,001
ПРИВАТНЕ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО "ФЕНІКС"	0,004	0,004	0,004	-	0,004	
Всього		0,412	0,392	0,215	-	0,392

Якість питної води

За даними ТОВ Компанія ЗІКО5, що проводить постійний моніторинг хімічного складу питної води, у м.Рожище (колодязь/криниця) вода відповідає нормам ЄС та нормам Україна за кількістю нітратів, рН, твердістю та іншими показниками (табл. 2.10.). Вода перевищує норми за вмістом заліза, амонію.

⁴ Державне агентство водних ресурсів України. Портал електронних послуг. URL: <https://e-services.davr.gov.ua/parlor/p-report-genn-advanced/preview>

^[2] Державне агентство водних ресурсів України. Портал електронних послуг. URL: <https://e-services.davr.gov.ua/parlor/p-report-genn-advanced/preview>

^[3] Державне агентство водних ресурсів України. Портал електронних послуг. URL: <https://e-services.davr.gov.ua/parlor/p-report-genn-advanced/previe>

Таблиця 2.10. Якість питної води (колодязь/криниця) м.Рожище, 2023 р., ммоль/дм³

Показник	Норма України	Норма ЄС	м.Рожище
нітрати	≤0,5	≤0,5	0,03
нітрати	≤50,0	≤25,0	0,06
загальна мінералізація	≤1000,0	≤1000,0	
рН	6,5-8,5	6,5-8,5	7,57
твердість	≤7,0	≤01,5	6,20
залізо	≤ 0,2	≤ 0,1	0,80
амоній	≤ 0,5	≤ 0,5	1,76
Сухий залишок	≤1000,0	≤1500,0	312,0
Сульфати	≤250,0	≤150,0	5,0
Хлориди	≤250,0	≤200,0	7,5
магnezій	магnezій	магnezій	27,0
кальцій	кальцій	кальцій	80,0
селен	селен	селен	4,0

Скид зворотних вод у 2022 році в Рожищенській громаді становив 0,286 млн м³ води, з них у поверхневі води 0,039 млн м³. Скид зворотних вод у поверхневі водні об'єкти здійснювало лише одне підприємство - КП "ДУБИЩЕНСЬКЕ ЖКГ" загальний обсягом 0,039 млн м³. Зі зворотними (стічними водами), які скидає підприємство скидаються забруднюючі речовини: залізо, сульфати, фосфати, хлориди фосфор загальний (табл. 2.11), що має негативний вплив на навколишнє природне середовище та якість води.

Таблиця 2.11. Скиди у поверхневі водні об'єкти забруднюючих речовин в складі зворотних (стічних) вод на території Рожищенської територіальної громади, 2022 рік^[3]

Назва водокористувача	Об'єм зворотних вод без норм, чистих (млн, куб, м)	Кількість забруднюючих речовин, що скидаються разом зі зворотними (стічними) водами				
		Залізо кг	Сульфати т	Фосфати кг	Завислі речовини кг	Хлориди т
КП ДУБИЩЕНСЬКЕ ЖКГ	0,039	10,7	2	9,6	0,3	1

Отже, серед забруднювачів поверхневих водних об'єктів Рожищенської громади є підприємство житлово-комунального господарства. Водночас фактором забруднення водойм є не лише фізична і моральна застарілість очисних споруд підприємств ЖКГ та їх зношеність, а також недостатнє охоплення населених пунктів каналізаційною мережею, забруднення ґрунтів.

Моніторинг поверхневих вод на річках Волинської області проводить Регіональний офіс водних ресурсів у Волинській області. За результатами моніторингу у травні 2023 року води у річці **Стохід** виявлено перевищення норм по БСК5 на 3,02мг/дм³, а решта показники в нормі. На якість води можуть впливати змиви з сільгоспугідь та забруднення приватного сектора.

На **якість води річки Стир**, у створі вище обласного центру, мають вплив забруднення, що потрапляють з річки Іква ЖКП «Млинівське» та ДКП «Дубнівське» Рівненської області, а також стічні води, що переносяться з Львівської області – КП «Радехівське ВКГ» (через річку Острівка) та КП «Бродиводоканал» (через річку Бовдурка). Якість води у створі нижче обласного центру

зазнає впливу стічних вод КП «Луцькводоканал». Кисневий режим річки задовільний. Водночас спостерігається перевищення показників по БСК5 – на 1,22мг/дм³ (в с. Княгининок), та на 1,58мг/м³ (у м.Луцьк). Решта гідрохімічних показників знаходяться нижче встановлених гранично допустимих концентрацій.

Земельні ресурси та ґрунти

Загальна площа Рожищенської міської територіальної громади становить – 46105,5 га. Основна частина з якої – це сільськогосподарські угіддя, що складають 34774,3 га (75,42%), ліси та інші лісовкриті землі складають - 6188,1 га (13,42%), забудовані землі - 1343,4 га. (2,91%), землі під господарськими будівлями і дворами та під сільськогосподарськими шляхами та прогонами - 991,6831 га. (2,15%), відкриті заболочені землі – 1476,1864 га.(3,20%).

В структурі земель сільськогосподарського призначення 97,2% (34774,3 га) припадає на сільськогосподарські угіддя, з яких рілля - 60,85% (21161,5102 га), сіножаті- 16,80% (5841,6584 га), пасовища - 21,64% (7523,6014 га), багаторічні насадження – 0,71% (247,5449 га) (рис.2.3.).

Із загальної площі земель, осушені землі становлять – 14489,93 га (31,4% від загальної площі).

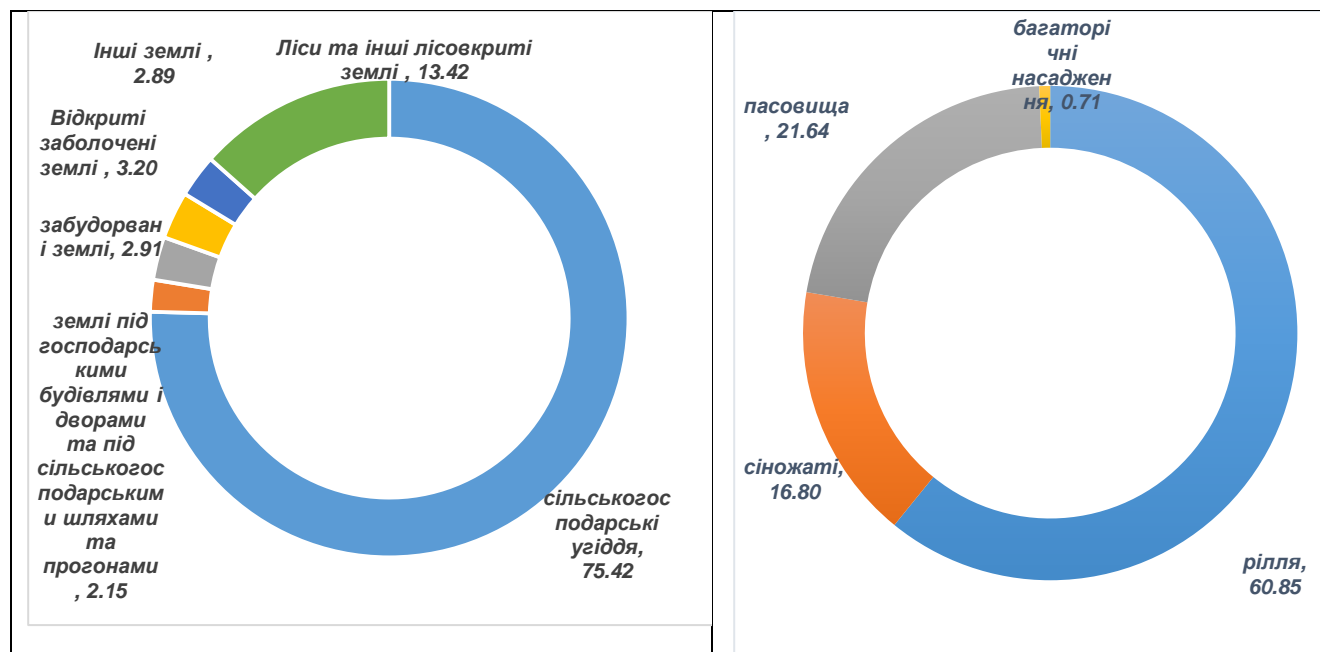

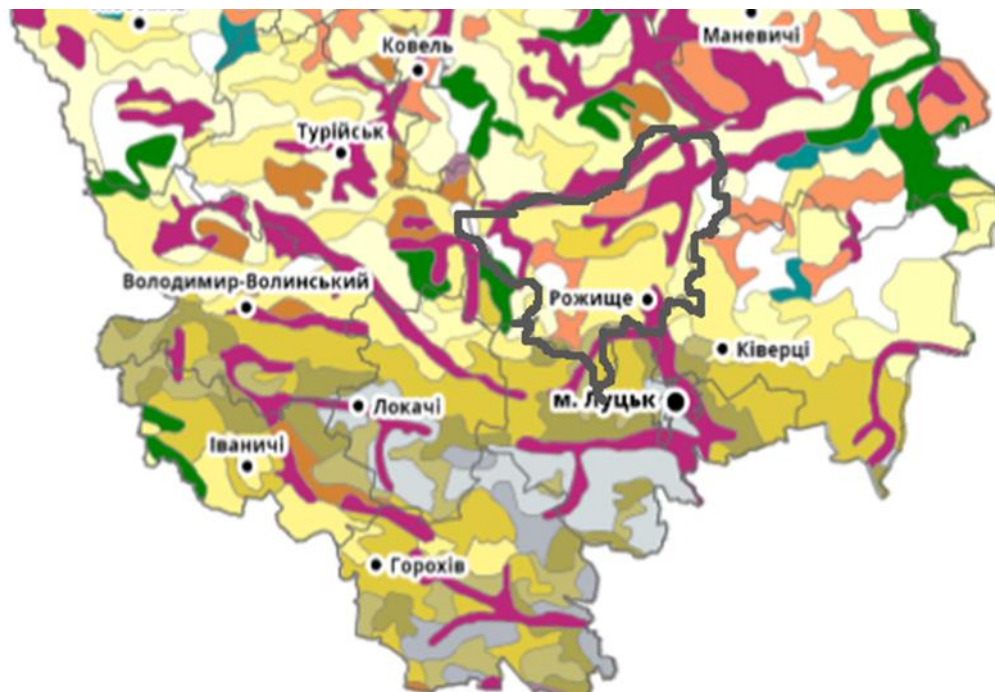
Рис. 2.3. Структура земельного фонду Рожищенської міської громади, %

На території громади протягом 2012 – 2021 років проведено роботи з інвентаризації земель на загальну площу - 15974,04 га. Інвентаризацію земель проведено відповідно до технічних документації з інвентаризації земель в основному розроблених в 2012 – 2013 роках. Проте частка інвентаризованих земель є низькою та становить 36,4% від загальної площі земель громади.

На території громади найбільш поширеними є такі види ґрунтів як дерново-середньо-і слабопідзолисті супіщані і суглинкові ґрунти, ясно-сірі опідзолені ґрунти, піски слабозадерновані, слабогумусовані і негумусовані, торфово-болотні ґрунти (рис.2.4).

Дерново-підзолисті ґрунти, що переважають у громаді сформувались під мішаними лісами. Родючість — 22–44 бали (за 100-бальною шкалою). Такі ґрунти потребують осушення та внесення добрив. У цих ґрунтах невеликий вміст гумусу (до 1,5%), чітко виражений так званий підзолистий горизонт, з якого поживні речовини вимиваються вглиб. Ґрунти характеризуються

низькими запасами азоту, середніми фосфору, низькими калію. Вони придатні для сільськогосподарського використання, за умови регулярного внесення мінеральних добрив і виконання комплексу необхідних, меліоративних робіт. Цей різновид ґрунтів характеризується сильною кислотною реакцією (в межах рН 3,3 - 5,5), що за умови їх сільськогосподарського використання, передбачає проведення обов'язкової процедури вапнування.

- Дерново-прихованопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти (борові піски)
- Дерново-слабо-і середньопідзолисті піщані та глинисто-піщані ґрунти
- Дерново-середньо-і слабопідзолисті супіщані і суглинкові ґрунти
- Ясно-сірі опідзолені ґрунти
- Торфовища низинні та торфово-болотні ґрунти
- Піски слабозадерновані, слабогумусовані і негумусовані

Рис. 2.4. Ґрунти Рожищенської міської територіальної громади

Дерново-середньопідзолисті піщані й глинисто-піщані ґрунти, як підвид дерново-опідзолених ґрунтів. Суглинкові породи у розсипчастих зверху ґрунтах відіграють роль основного джерела живлення рослин – водою і поживними елементами. Ґрунти цієї групи мають зазвичай кислу реакцію ґрунтового розчину. Середній вміст гумусу не перевищує 1,3 %. У дернових середньо- і сильнопідзолистих супіщаних ґрунтах диференціація ґрунтового профілю досить чітка, оскільки менший елювіальний горизонт. Ґрунт цієї групи належить до найбідніших в області, а тому питання підвищення його родючості має важливе значення. На них можуть рости лише невимогливі до поживних речовин і вологи сільськогосподарські культури: люпин, серденела, озиме жито, гречка та інші. Для покращення їх родючості необхідно підвищувати вологоємкість.

Ясно-сірі опідзолені ґрунти сформувалися під густими лісами, із незначним поширенням трав'янистої рослинності. Фізико-хімічні показники світло-сірих ґрунтів близькі до дерново-підзолистих, що свідчить про інтенсивний розвиток у них підзолистого процесу. Ґрунти характеризуються нейтральною реакцією ґрунтового розчину, низьким умістом гумусу, дуже

низькими запасами азоту, підвищеними фосфору, середніми калію. Властивості ґрунтів мало сприятливими для розвитку сільськогосподарських культур, тому що поверхня такого ґрунту після дощу ущільнюється, замулюється, на ній утворюється кірка, що негативно впливає на проростання рослин та їх розвиток.

Торфувато-болотяні ґрунти трапляються невеликими пластами на території громади. До торфувато-болотних належать ґрунти, в яких зверху залягає шар справжнього торфу до 20 см завтовшки, до торфово-болотних – з товщиною шару торфу 20–50 см. Зольність торфу 27–60 %, ступінь розкладу 25–30 %. Реакція ґрунтового розчину кисла і слабо кисла або близька до нейтральної, рН 4,4–6,0. Загальна щільність таких ґрунтів 0,11–0,17 г/см³, вологоємність – 64,0–87,0 %. Це ґрунти надмірного зволоження, внаслідок несприятливих фізичних і водно-фізичних властивостей мало придатні для сільськогосподарського використання, належать до групи меліоративного фонду, у природному стані їх використовують переважно як малопродуктивні сіножаті та пасовища, осушені масиви – частково під ріллею. Ці ґрунти належать до меліоративного фонду. Їхні осушені відміни можна використовувати під ріллею, зокрема під овочеві культури, високопродуктивні кормові та технічні угіддя. На осушених ґрунтах важливим є внесення органічних, калійних і фосфорних добрив у перші роки після проведення меліорацій, а в наступні роки – лише фосфорних та калійних. Також важливим заходом є внесення борних і мідних мікродобрив. Осушені болотні ґрунти зазнають переважно біохімічної деградації (дегуміфікації), переосушення, ущільнення, пірогенної деградації, дефляції, інколи – вторинного заболочення.

Отже, ґрунти, що знаходяться на території громади не мають високої родючості, переважно з слабо кислою реакцією ґрунтового розчину, низьким умістом гумусу, низькими запасами азоту, середніми фосфору, низькими калію, що потребує врахування при здійсненні сільськогосподарського обробітку. Загалом, за даними порталу SuperAgronom.com, ґрунти Рожищенської громади належать до груп середньої та малої родючості. За 100-бальною шкалою вони перебувають в діапазоні 31-52 балів.

Розораність земельних угідь у колишньому Рожищенському районі 51,13 % проти середнього по області 33,42%, а розораність сільськогосподарських угідь 63,74% проти середнього по області 62,28%⁶ Структуру земельного фонду у Рожищенському районах можна вважати сприятливою для ділянок із природною рослинністю. Значною мірою такий розподіл пояснюється великими площами на Поліссі земель з особливим природоохоронним статусом, природними особливостями, історією освоєння. Необхідно зберегти нинішнє співвідношення земельної структури.

Надра

Природних корисних копалин загальнонаціонального значення на території громади немає, однак є місцеві. Громада багата на родовища піску, крейди:

- Пожарківське родовище крейди;
- Сокілські 2 родовища піску;
- Валер'янівські 2 родовища піску;
- Носачевичівське родовище піску;
- Крижівське родовище піску.

Біорізноманіття та природно-заповідний фонд

Екомережа Волинської області

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування у сфері формування, збереження та використання екомережі в межах своїх повноважень забезпечують: розроблення та виконання регіональних і місцевих схем та програм розвитку екомереж.

З метою збереження біологічного та ландшафтного різноманіття Волинської області, підвищення її природно-ресурсного потенціалу, а також практичної реалізації заходів Регіональної екологічної програми було розроблено Регіональну схему екологічної мережі Волинської області (рис.2.5.)

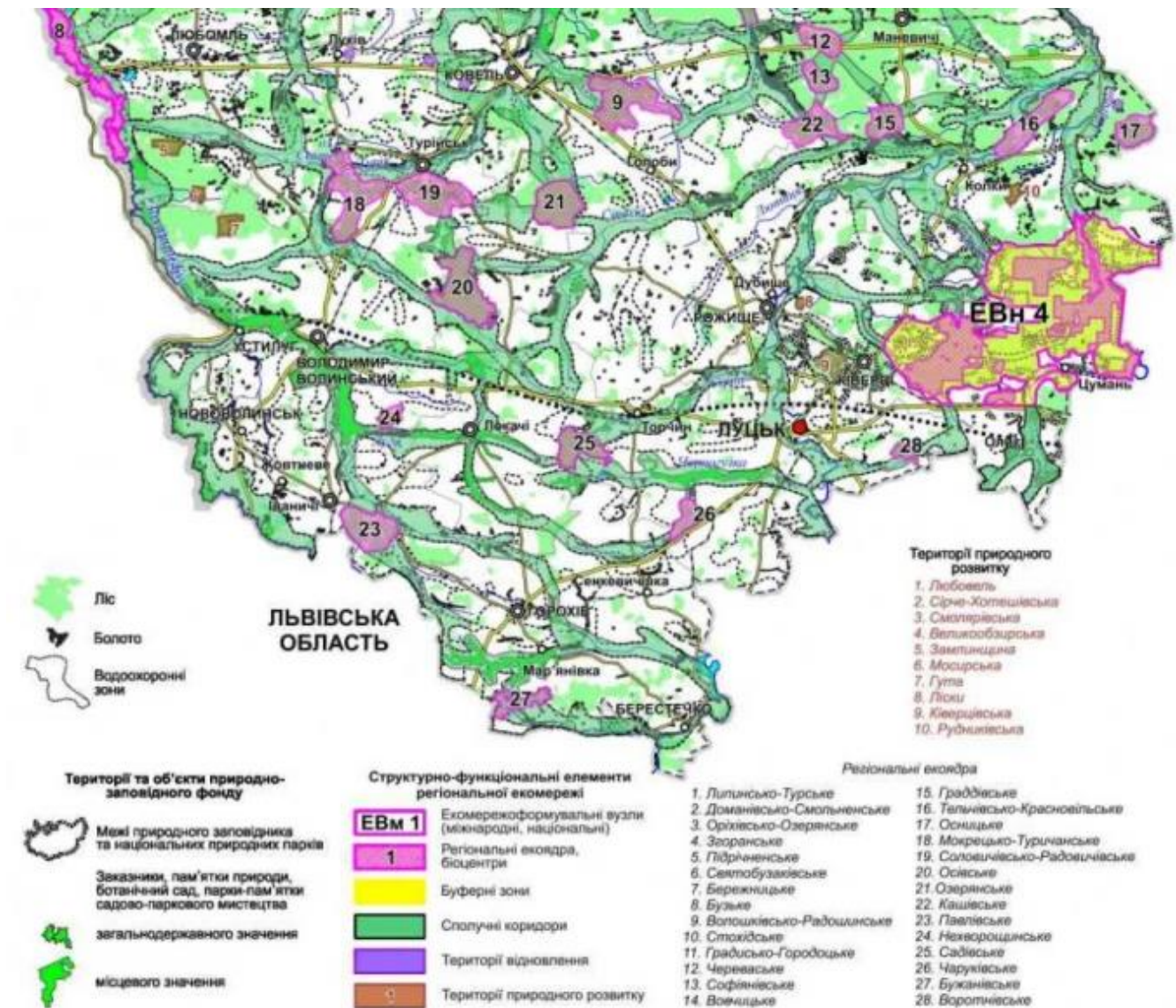

Рис.2.5. Структурно-функціональні елементи регіональної екологічної мережі Волинської області

Згідно чинного законодавства до складових структурних елементів екомережі включаються:

- а) території та об'єкти природно-заповідного фонду;
- б) землі водного фонду, водно-болотні угіддя, водоохоронні зони;
- в) землі лісового фонду;

- г) полезахисні лісові смуги та інші захисні насадження, які не віднесені до земель лісового фонду;
- г') землі оздоровчого призначення з їх природними ресурсами;
- д) землі рекреаційного призначення, які використовуються для організації масового відпочинку населення і туризму та проведення спортивних заходів;
- е) інші природні території та об'єкти (ділянки степової рослинності, пасовища, сіножаті, луки, кам'яні розсипи, піски, солончаки, земельні ділянки, в межах яких є природні об'єкти, що мають особливу природну цінність);
- е) земельні ділянки, на яких зростають природні рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України;
- ж) території, які є місцями перебування чи зростання видів тваринного і рослинного світу, занесених до Червоної книги України;
- з) частково землі сільськогосподарського призначення екстенсивного використання - пасовища, луки, сіножаті тощо;
- и) радіоактивно забруднені землі, що не використовуються та підлягають окремій охороні як природні регіони з окремим статусом

Території та об'єкти природно-заповідного фонду

В Волинській області під охороною держави перебуває 388 територій та об'єктів природно-заповідного фонду загальною площею 235 088,18 га, із них – 27 (56,42 %) загальнодержавного значення (132 636,84 га). Відсоток заповідності становить 10,9, індекс інсуляризованості – 0,3, показник щільності об'єктів ПЗФ – 1,9 об'єкти/100 км² (табл.2.12).

Таблиця. 2.12. Структура територій та об'єктів природно-заповідного фонду Волинської області

Категорія, тип кількість об'єктів, шт.	Загальнодержавного значення		Місцевого значення		Всього	
	кількість об'єктів, шт.	площа, га	кількість об'єктів, шт.	площа, га	кількість об'єктів, шт.	площа, га
Природні заповідники	1	2975,70	–	–	1	2975,70
Національні природні парки	3	121767,8	–	–	3	121767,8
Заказники	15	773180	206	86841,00	221	94572,80
ландшафтні	8	6026,70	28	14498,10	36	20524,80
лісові	–	–	39	5723,00	39	5723,00
ботанічні	6	1384,60	27	1253,10	33	2637,70
загальнозоологічні	1	320,50	34	36896,20	35	37216,70
орнітологічні	–	–	15	3586,10	15	3586,10
іхтіологічні	–	–	1	46,00	1	46,00
гідрологічні	–	–	61	24748,40	61	24748,40
загальногеологічні	–	–	1	90,00	1	90,00
Пам'ятки природи	4	122,90	120	465,49	124	465,39
комплексні	1	30,00	–	–	1	30,00
ботанічні	1	2,90	97	308,75	98	311,65

зоологічні	–	–	7	44,50	7	44,50
гідрологічні	2	90,00	16	112,24	18	202,24
Заповідні урочища	–	–	27	15064,02	27	15064,02
Ботанічні сади	1	10,00	–	–	1	10,00
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва	3	28,60	8	80,83	11	109,43
Всього	27	132636,8	361	102451,3	388	235088,1

На території колишнього Рожищенського району розташовано 11 пам'яток природно-заповідного фонду місцевого значення, з яких 6 на території Рожищенської міської територіальної громади: гідрологічний заказник «Надстирський», ботанічний заказник «Дубовий закїт», ботанічна пам'ятка природи «Ясен звичайний», гідрологічний заказник «Падалівський», гідрологічний заказник «Гурсько-Гривенський», лісовий заказник «Ліски» (табл.2.13).

Таблиця. 2.13. Пам'ятки природно-заповідного фонду Рожищенської міської територіальної громади

Назва	Площа	Місцезнаходження, створення
«Надстирський» – гідрологічний заказник	125,0 га	Розташований на території колишньої Луківської сільської ради, яка увійшла до складу Рожищенської ТГ та утворений за рішенням облвиконкому від 04.09.1985, № 301.
«Дубовий закїт» – ботанічний заказник	25,9 га	Розташований у межах землекористування ДП СЛАП «Рожищеагроліс» Стохідського л-ва, кв. 61, вид. 22 та колишньої Сокільської сільської ради (увійшла до складу Рожищенської ТГ), створений за рішенням облвиконкому від 31.10.1991, № 226.
«Ясен звичайний» – ботанічна пам'ятка природи	0,01 га	Розташований м. Рожище. Статус надано згідно з розпорядженням Волинської обласної ради депутатів трудящих від 27.12.1972, № 563
«Падалівський» – гідрологічний заказник	181,0 га	Розташований на території колишньої Мильської сільської ради, яка увійшла до складу Рожищенської ТГ та утворений за рішенням облвиконкому від 04.09.1985, № 301.
«Гурсько-Гривенський» – гідрологічний заказник площею	145,2 га	Розташований на території колишньої Навізької сільської ради, яка увійшла до складу Рожищенської ТГ та утворений за рішенням облвиконкому від 31.10.1991, № 226.
«Ліски» – лісовий заказник	127,0 га	Розташований у межах землекористування ДП «Ківерцівське ЛГ», Рожищенського лісництва, утворений за розпорядженням Обласної ради від 04.05.1995, № 4/5.

«Ліски» – лісовий заказник площею 127,0 га розташований у межах землекористування ДП «Ківерцівське ЛГ». Охороняються високобонітетні насадження дуба черешчатого *Quercus robur*, ясена *Fraxinus excelsior*, сосни звичайної *Pinus sylvestris*, осики звичайної *Populus tremula*, ялини європейської *Picea abies*, що є місцем мешкання і розмноження сарни європейської *Capreolus capreolus*, кабана дикого *Sus scrofa*, куниці лісової *Martes martes*, лисиці рудої *Vulpes vulpes*, зайця-русака *Lepus europaeus*. У зниженнях рельєфу урочища гніздяться лиска *Fulica atra*,

кулики: баранці звичайний *Gallinago gallinago* і великий *Gallinago media*, кулик-сорока *Haematopus ostralegus*, коловодники звичайний *Tringa totanus* і болотяний *T. glareola*, побережник білохвостий *Calidris temminckii*; дикі качки: крижень *Anas platyrhynchos*, шилохвіст *Anas acuta*, широконоска *Anas clypeata*, чирянки велика *Anas querquedula* і мала *A. crecca*, регіонально рідкісний вид чапля сіра *Ardea cinerea* та інші. Трапляються види, що охороняються ЧКУ, Бернською конвенцією – орябок *Tetrastes bonasia*, ЧКУ, конвенціями CITES, Бернською, Боннською, Угодою АЕВА – лелека чорний *Ciconia nigra*.

«Надстирський» – гідрологічний заказник площею 125,0 га розташований на території колишньої Луківської сільської ради, яка увійшла до складу Рожищенської ТГ. Охороняється болото в заплаві р. Стир, де у рослинному покриві домінують трав'яні і трав'яно-мохові угруповання з очерету звичайного *Phragmites australis*, лепешняку великого *Glyceria maxima*, хвоща болотяного *Equisetum palustre*, лепехи звичайної *Acorus calamus*, що є місцем мешкання і розмноження болотяних видів фауни.

«Дубовий закит» – ботанічний заказник площею 25,9 га розташований у межах землекористування ДП СЛАП «Рожищеагроліс» Стохідського л-ва. Оберігаються високобонітетні дубово-липові насадження віком до 80 років площею 9,0 га та лучно-чагарникові угіддя площею 16,9 га. У чагарникових заростях домінують верба козяча *Salix caprea* і верболіз *Salix alba*, у трав'яному ярусі ростуть лікарські рослини: конвалія травнева *Convallaria majalis*, звіробій звичайний *Hypericum perforatum*, трапляється рідкісний вид ЧКУ – сон рокритий *Pulsatilla patens*. У межах заказника мешкають єнотовидні собаки *Nyctereutes procyonoides*, лисиці руді *Vulpes vulpes*, зайці сірі *Lepus europaeus* та інші види фауни.

«Ясен звичайний» – ботанічна пам'ятка природи площею 0,01 га у м. Рожище для збереження одного дерева віком 245 років, діаметром стовбура 1,3 м ясена звичайного *Fraxinus excelsior*.

«Падалівський» – гідрологічний заказник площею 181,0 га знаходиться на території колишньої Мильської сільської ради, яка увійшла до складу Рожищенської ТГ. Охороняється болотяний масив у заплаві р. Стохід. Серед трав'яної рослинності боліт найпоширенішими видами є різні види осок *Carex*, очерет звичайний *Phragmites australis*, лепеха звичайна *Acorus calamus*, хвощ болотяний *Equisetum palustre*, калюжниця болотяна *Caltha palustris*, чагарникові зарості із верби козячої *Salix caprea* і білої *Salix alba*. Склад зооценозів типовий для поліських боліт.

«Гурсько-Гривенський» – гідрологічний заказник площею 145,2 га розташований на території колишньої Навізької сільської ради, яка увійшла до складу Рожищенської ТГ. Охороняється лучно-болотяний масив з п'ятьма природними джерелами у заплаві р. Стир. У структурі земель найбільші площі – під сінокосами 132,5 га, болота займають 4,4 га, чагарники – 5,2 га, під водою – 1,8 га, інші угіддя – 1,3 га. У прибережній смужі річки чагарникові зарості сформовані вербами козячою *Salix caprea* і білою *Salix alba*. У заказнику мешкають болотяні види земноводних, плазунів, птахів.

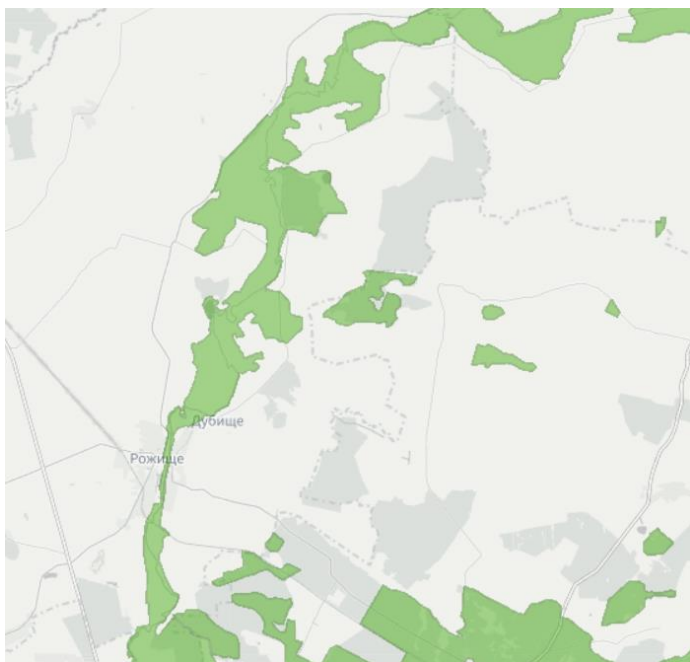
Згідно закону України «Про природно-заповідний фонд України» території та об'єкти, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, господарську, а також історико-культурну цінність, підлягають комплексній охороні, порядок здійснення якої визначається положенням щодо кожної з таких територій чи об'єктів.

З шести пам'яток природно-заповідного фонду на території громади п'ять є заказниками. Заказники це природні території для збереження та відтворення природних компонентів. Господарська, наукова та інша діяльність, що не суперечить цілям і завданням заказника, проводиться з дотриманням загальних вимог щодо охорони навколишнього природного середовища.

В січні 2019 року долину річки Стрип (UA0000334 *Styr river valley in Volyn region.*) включили до **Смарагдової мережі**. Включення до переліку об'єктів Смарагдової мережі Європи є дуже

важливим, адже в ЄС ці зони називаються територіями мережі Natura 2000 і фінансуються з бюджету Співдружності, а також охороняються з метою збереження (рис.2.6.).⁷⁸

Екологічно важливим в долині річки Стир типом місця існування є С1.225 - Плаваючі килимки *Salvinia natans*. У вільно плаваючих угрупованнях *Salvinia natans* часто утворює щільні килими. Долина річки Стир є важливою територією для збереження рідкісних видів земноводних і плазунів. Як частина Поліського регіону є рефугіумом для багатьох видів земноводних і рептилій (також тих, що включені до резолюції 6 Бернської конвенції та мають недостатньо розвинену Смарагдову мережу), які зазнають зникнення своїх природних ареалів через інтенсивну зміну клімату.

Дата першого складання 01.2019.
 Датат оновлення 02.2020
 Довгота – 25,54870 градуси
 Широта –51.035900градуси
 Площа –16847,36 га
 Довжина ділянки -89,66 км.
 Право власності – 45% державна, 20 % приватна, 35 % невідома.
 Тип середовища існування С1.225
 - Плаваючі килимки *Salvinia natans*

Рис. 2.6. Долина річки Стир, об'єкт Смарагдової мережі

На території об'єкту виявлено наступні типи місць існування з Резолюції 4 Бернської конвенції: С1.222 (Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*), С1.223 (Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*), С1.224 (Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*), С1.32 (Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм), С1.33 (Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм), С1.3411 (Угруповання водяних жовтеців на мілководдях), С1.3413 (Зарості *Hottonia palustris* на мілководдях), С1.4 (Постійні дистрофні озера, ставки та водойми), С2 .33 (), С2.34 (Евтрофна рослинність повільно текучих річок), С3.4 (Маловидові зарості низькорослої прибережно-водної та земноводної рослинності), С3.51 (Євро-сибірські низькорослі однорічні земноводні угруповання (за винятком угруповань ситнику жаб'ячого)), D2.3 (Перехідні болота та сплавини), D5.2 (Зарості крупних осок переважно без застою води), Е1.71 (, Е1.9 (Незімкнені несердземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання, у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах), Е2.2 (Рівнинні та низькогірні сінокосні луки), Е3.4 (Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки), Е3.5 (Мокрі або вологі оліготрофні луки), F9.1

7 <https://www.032.ua/news/2602053/8-teritorij-na-lvivsini-vklucili-v-evropejsku-smaragdovu-merezu-karta>

8 <https://emerald.eea.europa.eu/?query=Adopted%20sites,SITECODE,UA0000252>

(Прирічкові чагарники), G1.11(Прибережні вербові ліси) , G1.21(Прирічкові ясенєво-вільхові ліси зі змінним зволоженням), G1.51(Березові ліси зі сфагновими мохами).

Серед видів птахів з **Резолюції 6 слід додатково зазначити такі:** Circaetus gallicus (A080), Aquila pomarina (A089), Picus canus (A234), Tetrao tetrix tetrix (A409), Strix nebulosa (A457).

До загроз, що впливають на долину річки Стир віднесено:

A03. Перехід від змішаних систем землеробства та агролісомеліорації до спеціалізованого (наприклад, однокультурного) виробництва. Широкомасштабні зміни (що впливають на середовище існування на рівні ландшафту або функції ландшафту, такі як зв'язок або кругообіг поживних речовин сільськогосподарських систем від традиційного змішаного або диверсифікованого землеробства та агролісомеліорації до інтенсивного спеціалізованого землеробства (наприклад, монокультури);

A04.02. Зміни рельєфу та поверхні сільськогосподарських угідь, наприклад, реструктуризації схилів, терасування, вирівнювання, дроблення гірських порід або інших змін рельєфу місцевості, наприклад, для полегшення використання техніки або управління стоком дощової води або підготовки нових територій для сільськогосподарського виробництва.

Поводження з відходами

Основним джерелом утворення промислових відходів у Волинській області є підприємства гірничодобувного, машинобудівного, будівельного, деревообробного комплексів. За даними облстатуправління за 2020 рік утворилося 687,3 т небезпечних відходів I - III класу небезпеки, що на 200,9 т менше, ніж в 2019 році. Накопичення відходів в області в основному здійснюються на териконах, полігонах та сміттєзвалищах ТПВ.9

Серед об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів у Рожищенській міській громаді підприємства, представники деревообробної галузі, сільського господарства, житлово-комунальної сфери: ТДВ «Рожищенський сирзавод», підприємство житлово-комунального господарства у м.Рожище, ТзОВ «Цунамі» у м.Рожище та ТзОВ «Чебені плюс» с. Кобче (табл.2.14).

Таблиця 2.14.Перелік об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів Рожищенської громади10

Назва підприємства	Населений пункт,	Характеристика відходів (найменування, код за класифікатором відходів, група, клас небезпеки	Загальний обсяг утворення відходів за класами небезпеки т/рік	Показник загального утворення відходів (Пзув)
ВАТ – ВО “Рожищесільмаш”	м. Рожище	1. Відпрацьовані люмінесцентні лампи, 267 ,відходи що містять ртуть та її сполуки, 1.19.00, 1 кл.	-	2060
		2. Відпрацьовані акумуляторні батареї, 003, відходи що містять свинець та його сполуки, 1.16.00, 1 кл.		
		3. Брухт чорних металів, 002, відходи що містять залізо та його сполуки, 2.08.00, 4 кл.	60	
		4. Відходи лиття, 159, 4 кл.	12	

9 Екологічний паспорт Волинської області

10 <https://voladm.gov.ua/article/reyestr-obyektiv-utvorennya-obroblennya-ta-utilizaciyi-vidhodiv/>

		інше	-	
Підприємство житлово-комунального господарства(ЖКГ)	м.Рожище	1.Комунально-побутові відходи 1.48.00, 4 кл.	1931,5	2026,5
		2. Нафто-відходи 1.12.00, 2 кл.	0,4	
ВАТ Рожищанський сирзавод 00444694	м. Рожище	1.Відпрацьовані люмінесцентні лампи, 1.19.00, 1 кл.		
		2.Відпрацьовані акумулятори, 1.16.07, 1 кл.		
		3.Відпрацьовані нафтомастила, 1.12.00, 3 кл		
		4.Брухт чорних металів 2.08.00, 4 кл		
		5.Сироватка підсирна, 4 кл		
ТзОВ «Цунамі»	м. Рожище	1.Шини відпрацьовані 6000.2.9.03, 4 кл.	0,6	7,5
		2.Брухт чорних металів, 7710.3.1.08, 4 кл	3,1	
		3. Відходи плівкових та неплівкових поліетиленів, 2522.2.9.01, 4 кл	3,8	
ТзОВ «Чебені Плюс»	с. Конче,	1.Грунти забруднені нафтопродуктами... 7710.3.1.26, 2кл;	0,1	10122,5
		2. Відходи кінцевої продукції вирощування свиней (в т. ч. свині здохлі), 0123.3, 4 кл;	70	
		3. Відходи, які утворюються під час вирощування та відгодівлі свиней, 0123, 4 кл.	10000 м ³	
		4. Відпрацьовані масляні фільтри, 6000.2, 2кл.	0,02	
		5. Шини зношені 6000.2.9.03, 4 кл;	0,5	
		6. Матеріали обтиральні зіпсовані..., 7730.3.1.06, 2кл.;	0,015	
		7. Брухт чорних металів 7710.3.1.08, 4кл.	4,5	
		Інше	-	

Одним з найбільших забруднювачів території громади є підприємство ТзОВ «Чебені плюс». Підприємство займається розведенням свиней. Серед відходів підприємства відходи другого класу – забруднені нафтопродуктами ґрунти, відпрацьовані масляні фільтри, обтиральні зіпсовані матеріали та відходи 4 класу – відходи кінцевої продукції вирощування свиней (70 тон в рік), зношені шини, брухт чорних металів.

Основні відходи житлово-комунального підприємства є комунально-побутові відходи 4 класу. Річний обсяг утворення відходів 1931,5 т. також підприємство в незначній кількості 0,4 тони в рік продукує відходи 2 класу – нафто відходи.

ТзОВ «Цунамі (лісопилне та стругальне виробництво), що у м.Рожище також продукує відходи 4 класу – відпрацьовані шини, брухт чорних металів, відходи плівкових та не плівкових поліетиленів.

В Волинській області існує проблема поводження з твердими побутовими відходами, яких на території області за рік накопичується близько 1,0 млн м³. Основним способом видалення твердих побутових відходів є їх захоронення на сміттєзвалищах, що в переважній більшості не відповідає санітарно-екологічним нормам.

У Рожищанській громаді функціонує **20 сміттєзвалищ** з твердими побутовими відходами. Вивозом ТПВ у громаді займається комунальне підприємство «Дільниця благоустрою Рожищанської міської ради». Полігону захоронення ТПВ у громаді немає через брак коштів на розробку документації та будівництво, а також через загрози екологічного характеру.. Проблемою є те, що далеко не всі населені пункти охоплені централізованим вивезенням сміття, а лише м.Рожище, смт. Дубище, с.Дмитрівка та с.Топільне. На даний час в області існує

унітарна система збирання відходів, при якій всі побутові відходи збираються в одну ємність. Окремо використовуються лише контейнери для ПЕТ пляшки. Відсутність ефективної системи збору та формування окремих видів відходів, як вторинної сировини, сприяє потраплянню на сміттєзвалище значної кількості матеріалів, які мають високу ресурсну цінність та підлягають переробці (скло, папір, метал).

Об'єкти історико-культурної спадщини

Історико-культурна спадщина громади представлена п'ятьма пам'ятками архітектури національного значення та п'ятьма пам'ятками архітектури місцевого значення (табл.2.15.). Історія громади та пам'ятки архітектури можуть мати цінність не лише для місцевих мешканців, але і бути цінними для розвитку туризму.

Таблиця.2.15. Характеристика об'єктів історико-культурної спадщини Рожищенської громади

Охоронний пам'ятник	Населений пункт	Охоронний номер
<i>Пам'ятка архітектури національного значення</i>		
Петропавлівська церква, 1629 р.	с.Іванівка	141
Костел (дерев'яний), 1771 р.	с.Вишеньки	1049
Стефанівська церква, 1761-1788 рр.	С.Пожарки	143/1
Дзвіниця Стефанівської церкви 19 століття	с. Пожарки	143/2
Успенська церква, 1816 р.	с.Сокіл	145
<i>Пам'ятка архітектури місцевого значення</i>		
Михайлівська церква (мур), 1920	с.Рожище	235 М
Костел мурований , 1920 р.	с.Рожище	236 М
Троїцька церква (дер.) 1661-1825 рр.	с.Сокіл	111 М/1
Дзвіниця дерев'яна	с.Сокіл	111 М/2
Костел мурований, 1907р.	с.Сокіл	237М

Матеріальні активи

У 2022 році у Рожищенській МТГ було зареєстровано 443 юридичних осіб суб'єктів господарювання і 651 фізичних осіб підприємців. Основна кількість юридичних осіб зосереджена у адміністративному центрі громади м. Рожище та смт.Дубище. У громаді функціонує понад 20 агропромислових формувань, в.т.ч. фермерських господарств сільськогосподарських виробників.

Економіка громади є диверсифікована, **а провідними галузями є:**

- лісова, паперова та деревообробна (14,01 %);
- харчова промисловість (9,89%)
- сільське господарство (12,12 %)
- виробництво інших металевих виробів (2,69 %).

Водночас в структурі економіки громади немає високотехнологічних галузей, а частка бюджетної сфери сягає 28,54 %. Це пояснюється «роздутою» мережею закладів бюджетної

сфери громади, що зумовлено, по-перше, великою кількістю населених пунктів у громаді з малою чисельністю мешканців. По-друге, громада створена на базі колишнього Рожищенського району та успаткувала його інфраструктуру (лікарню, підприємства ЖКГ та ін.) (табл.2.16)

Таблиця 2.16. Основні суб'єкти господарювання та структура економіки Рожищенської ТГ за надходженнями до місцевого бюджету в 2022 році

Вид економічної діяльності	Питома вага надходжень до бюджету громади, %	Основні суб'єкти господарювання
Бюджетна сфера	28,54	Фінансовий відділ Рожищенської міської ради, КП"Рожищенський центр первинної медико-санітарної допомоги", КП "Рожищенська багатoproфільна лікарня", Рожищенський ліцей №3", "Рожищенський ліцей №4, "Гуманітарний відділ Рожищенської міської ради "Рожищенський фаховий коледж львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З.Гжицького"
Енергетика	2,55	АТ"Волиньобленерго"
Лісова, паперова та деревообробна	14,01	ТзОВ "Цунамі", ТзОВ"Древпромсервіс", ДП "Ківерцівське лісове господарство", ПП "Волиньавтоліс", ПП"Соло-трейд", ТзОВ "Вудленд Україна", ТзОВ "Форест ТД",
Сільське господарство	12,12	АГРО", ТзОВ"Західні аграрні інвестиції", ФГ "Приріст", ТзОВ "Волинь-зерно-продукт", ПП "Вишеньки",ПП "Л.П.С.",ТзОВ "Набуток", ТзОВ "АГРО ЗАХІД", ФГ"Батькова стодола", ТзОВ "АГРО М СЕРВІС", ТзОВ "Терра ґарден", Сільськогосподарський виробничий кооператив "ЗОРЯ"
Харчова та легка промисловість	9,89	ТзОВ"Рожищенський сирзавод", ПП Рожищенський м'ясокомбінат "вепр"
Торгівля та громадське харчування	2,23	ТзОВ "ЛД ОІЛ", ТзОВ"Фест маркет", ТзОВ"Торговий дім "АВАНТА", СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ПРИВАТНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ЗАРІЧЧЯ-АГРО" ФОПи
Транспорт та зв'язок	8,45	ТзОВ "ГОЛД-ТРАНС", АТ "Українська залізниця", ПП"Автодорсервіс", АТ"Укртелеком"
Будівництво	0,55	ТзОВ "РУДНЯ БУД-ТРЕЙД", АТ"Кульчинський силікатний завод"
Виробництво інших металевих виробів	2,69	ТзОВ "Мінерал-груп", ТзОВ"Дельта", ПП "Оксеол"
Банківська діяльність	0,45	АТ"Державний ощадний банк України", АТ «Приватбанк"
інші	18,51	Волинський обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, Головне управління пенсійного фонду України у Волинській обл, інші

Позитивною тенденцією розвитку громади є те, що однією з провідних галузей є сільське господарство та водночас є потужні підприємства з переробки сільськогосподарської продукції - ТзОВ"Рожищенський сирзавод", ПП «Рожищенський м'ясокомбінат "вепр"».

Промисловий потенціал громади

Промисловий потенціал громади – це сукупна здатність виробничих систем, що знаходяться в межах її території, виробляти матеріальні блага і задовольняти суспільні потреби. **Набільшими промисловими підприємствами громади є :**

ТзОВ «Цунамі» - приватне підприємство у галузі деревообробної промисловості, що засноване у 2001 році та росташоване у м.Рожище. Основна спеціалізація – повний цикл переробки деревини. Підприємство є експортноорієнтоване, є лідером колишнього Рожищенського району з експорту продукції. Його продукція широко відома серед європейських виробників дерев'яних покриттів для підлоги. Підприємство виготовляє пиляний дубовий шпон (ламель), для паркетної промисловості, та опалювальні пелети. На підприємстві працює близько 400 працівників, а середня заробітна плата у 2021 році була понад 17 тис.грн в місяць. Підприємство працює у кілька змін, а оплата робочого персоналу залежить від виробітку. Працівникам забезпечено соціальний пакет відповідно до чинного законодавства.

ТДВ"Рожищенський сирзавод"- одне з найбільших підприємств Волинської області. ТзОВ «Рожищенський сирзавод» започаткував свою роботу ще у 1973 році. Починаючи з 2000 року, завод виробляв продукцію під торговою маркою «РОСИ». У 2011 році у заводу почалися тяжкі часи, і наприкінці 2012-го підприємство зупинилося через невиплату боргів. У 2013 Рожищенський сирзавод приєднався до групи компаній «ТЕРРА ФУД» і згодом повернув собі статус бюджетоутворюючого підприємства міста. До складу засновників підприємства тепер входять дві юридичні особи: ЕС-ТЕ-ЕН КАМПАНІ ЛІМІТЕД (Ліхтенштейн) та ТЕРРА ФУД МІЛК ЮКРЕЙН ЛІМІТЕД (Кіпр). На Рожищенському сирзаводі працює 415 осіб. Середня заробітна плата у 2021 році була понад 12 тис.грн. Основні види продукції - масло селянське, продукт сирний твердий, сироватка суха. Підприємство є експортером продукції у країни Центральної та Східної Європи - Молдова, Польща, Німеччина.

Приватне підприємство "Л.П.С." засноване у 2007 році та розташоване у м.Рожище. Основний вид діяльності - виробництво та реалізація нових дерев'яних піддонів різних сортів та конструкцій. На підприємстві працює 63 людей, а середня заробітна плата у 2021 році була на рівні мінімальної - 6319,00 тис.грн.

Мале приватне підприємство «Дельта», засноване в 1991 році, з перших днів роботи орієнтувало свою роботу на виробництво металевих конструкцій і металообробку. Колектив пройшов шлях від виготовлення нескладних виробів - контейнерів і кованих огорож, через металоконструкції і нестандартне обладнання для лісгосподарників, торфобрикетних та цементно-шиферних заводів, автозаводу, до унікальних машин-подрібнювачів для німецької фірми HAMMEL. Вироби підприємства завжди відрізняє висока міцність зварних деталей, точність обробки, підбір якості металу до заданих фізико-механічних параметрів виробів. Металовироби є досить великими та об'ємними, нерідко сягають 20 тон. Вони характеризуються високим класом точності, відмінною якістю з обов'язковим дотриманням

термінів виконання, передбачених контрактами. На підприємстві працює 18 осіб, середня заробітна плата у 2021 році була вище 8,6 тис.грн.

ТзОВ «ХАДЕА СТИЛ КОМПАНІЯ» було створено в 2008 році, засновниками є МПП «Дельта», швейцарське товариство «Асторія Капітал Груп» та німецька фірма «HAMMEL». Підприємство розташоване у м.Рожище Сьогодні компанія нерозривно пов'язане з виготовленням корпусів машин та металоконструкцій для німецької фірми «HAMMEL», які використовуються для подрібнення і переробки сміття та різних видів відходів: дерево, каміння, метал, бетон тощо. На підприємстві працює близько 100 осіб, середня зарплата у 2021 році понад 11 тис.грн.

Житлово-комунальна інфраструктура

На території Рожищенської громади функціонують такі комунальні підприємства, що надають послуги в сфері житлово-комунального господарства (табл.2.17.):

- Підприємство житлово-комунального господарства Рожищенської міської ради;
- КП «Дубищенське житлово-комунальне господарство» Рожищенської міської ради;
- КП «Дільниця благоустрою Рожищенської міської ради».

Житловий фонд громади складають: 5205 будинки (без м. Рожище), загальною житловою площею 375, 1 тис. м². Найбільше будинків у Переспільському старостинському окрузі – 1487 одиниць. У житловому фонді м. Рожище, Дубищенському та Топільненському старостинських округах є багатоквартирні будинки.

Таблиця.2.17. Характеристики системи життєзабезпечення Рожищенської і ТГ

Водопостачання	КП «Дубищенське житлово-комунальне господарство»	Підприємство житлово-комунального господарства Рожищенської міської ради
Тип водопостачання	Централізоване	Централізоване
Протяжність мережі водопостачання, км	16,7	27,4
Об'єм водопостачання, м3		208850
Якість водопостачання	Питна вода відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»	Питна вода відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»
Стан мережі водопостачання	94,3 % зносу	80 % зносу
Протяжність мережі водовідведення, км	17,8	12,2
Споживання питної води, тис. м3– всього, у тому числі:	39,3	149,3
- населення	36,3	129,3
- підприємства	3,0	20,0
Водовідведення	Обсяг поточної каналізаційної системи , м.куб	84600

Очисні споруди	Протяжність мереж каналізування, км		
	Стан мереж каналізування	94,6% зносу	
	Кількість очисних споруд	1	Поля фільтрації
	Стан очисних споруд	Потребують реконструкції	
Теплопостачання	Протяжність мереж теплопостачання, км	0,6316	2,8
	Опалення, Гкал всього,	696,3	1129
	у тому числі:		
	- населення	-	298
	- підприємства	696,3	831

Транспортна інфраструктура

Рожиченська територіальна громада має добре транспортне сполучення – автомобільне та залізничне. У громаді знаходиться 44,9 км. державних автомобільних доріг, які підпорядковані Службі автомобільних доріг у Волинській області та 134,5 км. доріг місцевого значення, які підпорядковані Службі місцевих автомобільних доріг у Волинській області. У комунальній власності громади 198,4 км доріг.

Автомобільне сполучення забезпечують такі автошляхи:

- територіальна автомобільна дорога державного значення: Т-18-02 /М-07/ - Маюничі - Велика Осниця – Красноволя – Колки - /Р-14/ - Копилля – Рожиче – Торчин – Шклинь - /Н-17/ ;
- територіальна автомобільна дорога державного значення: Т-03-09 /Т-03-08/ - Дубечне – Стара Вижівка /М-07/ - Турійськ – Рожиче – Ківерці – Піддубці - /Н-22/;

міжнародна автомобільна дорога державного значення: М19 Доманове (на м.Брест) — Ковель — Чернівці — Теремблече (на м.Бухарест)

Перевагою розвитку громади є наявність залізничного сполучення (станції м.Рожиче, с.Переспа), що забезпечує пасажирські перевезення та дозволяє здійснювати вантажні перевезення

Мережа відділень «Укрпошти» у громаді представлена трьома відділення поштового зв'язку у м. Рожиче, смт Дубиче та с.Топільне. Усі решта населені пункти громади обслуговуються пересувними відділеннями поштового зв'язку (40,8 % усього населення громади). Відділення Нової пошти є у м. Рожиче (в.т.ч. вантажне), смт. Дубиче, с. Топільне, с.Козин, с.Сокіл, с.Переспа

Соціальна інфраструктура

Система освіти Рожиченської територіальної громади налічує: дев'ятнадцять загальноосвітніх закладів (з яких 2 опорні заклади), 16 закладів дошкільної освіти, один заклад професійно-технічної освіти та три заклади позашкільної освіти. Позашкільні освіта громади представлена –КЗПО «Рожиченський БДТ», КЗ «Рожиченська музична школа», КЗ «Рожиченська ДЮСШ».

Медичне обслуговування населення Рожиченської територіальної громади здійснює 15 лікувально-профілактичних закладів, а саме:

первинна ланка: Комунальне некомерційне підприємство «Рожищенський центр первинної медико-санітарної допомоги» Рожищенської міської ради, яке включає: 7 амбулаторій загальної сімейної практики та 6 фельшерських пунктів

вторинна ланка: Комунальне підприємство «Рожищенська багатопрофільна лікарня» Рожищенської міської ради.

Культурна сфера Рожищенської громади представлена такими закладами:

- КЗ «Центр культурних послуг» Рожищенської міської ради та 23 його філій.
- КЗ «Публічна бібліотека» Рожищенської міської ради та 13 бібліотек-філій.
- Рожищенський історико-краєзнавчий музей

В Центрі надання адміністративних послуг (ЦНАП) надаються близько 200 видів адміністративних послуг, зокрема паспортні послуги, реєстрація нерухомості та бізнесу, послуги земельного та соціального характеру.

Здоров'я населення

Станом на 1 січня 2022 року у Рожищенській міській громаді проживало 28161 осіб, що становить майже 73,6 % населення колишнього Рожищенського району, 2,7 % населення Волинської області. У адміністративному центрі м. Рожище проживало 12483 осіб (44,3 % усього населення громади). У громаді переважає міське населення – 55 %, водночас щільність населення хоч і невисока – 57, осіб на км² проте вища середньо обласного рівня (50,7 осіб на км²). Просторово населення розміщено не рівномірно – основна його частина – майже 80 %, локалізується на півдні громади, де територія є менш лісиста.

В громаді переважає міське населення - 54,4 %. В структурі за гендерною ознакою переважають жінки – 52,3 % .¹¹ Доволі сприятливою для розвитку громади в перспективі видається її вікова структура, де частка дітей віком до 14 років 19,2%. (середня по області –19,6%). Натомість у громаді дещо менше, ніж середня по області частка людей працездатного віку – 64,3% (середньо обласна 67,1 %) та більша частка людей старше працездатного віку (старше 65 років) –16,5% (середня по-області 13,3 %).¹²

Впродовж останніх 20 років депопуляція населення громади відбувалась темпами, що відповідають середнім по області: населення громади скоротилось на -3,8 % (середнє по області - 3,1 %). У 2022 році порівняно з попереднім негативний природний приріст спостерігався у всіх округах (табл.2.18).

Таблиця 2.18. Показники народжуваності, смертності, природного приросту Рожищенської міської територіальної громади, 2021-2022 рр.

Старостинські округи	Показники	2021 р.	2022 р.
Переспівський	природний приріст	-35	-37
	народилось	12	8

¹¹ Статистичний збірник. Волинь 2020.

¹² За даними ОМС

	померли	47	45
Рудко-Козинський	природній приріст	-22	-15
	народилось	17	12
	померли	39	27
Топільненський	природній приріст	-19	-9
	народилось	9	10
	померли	28	19
Дубищенський	природній приріст	-41	-47
	народилось	7	4
	померли	48	51
Носачевичівський	природній приріст	13	-9
	народилось	-26	9
	померли	36	22
Сокільський	природній приріст	-29	-32
	народилось	18	9
	померли	47	41
м.Рожище	природній приріст	-150	-148
	народилось	264	216
	померли	414	364
Всього	природній приріст	-283	-287
	народилось	363	281
	померли	646	567

У 2020 році у Рожищенському районі спостерігався негативний міграційний приріст населення - 123 осіб (265 -прибуло та 388-вибуло). В розрахунку на 1000 осіб негативний міграційний приріст в Рожищенському районі був вищим (-3,2 осіб) ніж середній по Волинській області (-0,1 осіб). Натомість ситуація у Рожищенській МТГ є кращою, адже у 2022 році у громаду прибуло 620 осіб, а вибуло 536 осіб та спостерігався додатній міграційний приріст населення +84 осіб. (табл.2.19.). Це може бути свідченням привабливості громади для проживання та життєдіяльності людей, особливо з огляду на безпекову ситуацію після початку війни.

Таблиця 2.19. Показники міграції Рожищенської МТГ, 2021-2022рр.

Старостинські округи	показники	2021 р.	2022 р.
Переспівський	міграційний приріст	96	-1
	прибулі	108	54
	вибулі	12	55
Рудко-Козинський	міграційний приріст	1	16
	прибулі	23	23
	вибулі	22	7
Топільненський	міграційний приріст	32	27
	прибулі	38	29
	вибулі	6	2

Дубищенський	міграційний приріст	10	15
	прибулі	66	51
	вибулі	56	36
Носачевичівський	міграційний приріст	12	19
	прибулі	23	20
	вибулі	11	1
Сокільський	міграційний приріст	-3	5
	прибулі	12	8
	вибулі	15	3
м.Рожище	міграційний приріст	119	3
	прибулі	477	435
	вибулі	625	432
Всього	міграційний приріст	0	84
	прибулі	747	620
	вибулі	747	536

Поповнення населення громади відбувалось за рахунок внутрішньо переміщених осіб (ВПО), переважна більшість яких жінки з дітьми. Чисельність внутрішньо переміщених осіб у громаді постійно змінювалась - найбільша кількість ВПО, що одночасно проживали у громаді, приблизно 2,2 тис. осіб. На початок 2023 р. в громаді проживало 1,5 тис. осіб з числа ВПО, більшість з яких жінки. Аналогічно до ситуації на фронті змінювалась географія переміщення ВПО – на початку переважали особи з м.Київ, Київської області, а згодом найбільшу частку складали особи з Харківської, Херсонської, Донецької області. Громадою облаштовані місця для колективного проживання ВПО – гуртожиток коледжу (приміщення для 90 осіб) та амбулаторія у смт. Дубище (приміщення на 25 осіб).

За даними Центру громадського здоров'я¹³ Волинська область має досить великий перелік як негативних так і позитивних значень показників здоров'я населення. Зокрема область демонструє нижчий рівень абортів серед жінок 15-17 років (показник на 100 000 жіночого населення в області – 63,9, національний – 93,8 відповідно). В частині неінфекційних захворювань в області спостерігається високий рівень передчасної смертності населення віком 30-69 років від хвороб органів травлення (103,9 на 100 000 населення та 78,4 на 100 000 населення відповідно), що є одним із найвищих рівнів в цілому по країні. Також слід звернути увагу на смертність населення від випадкових падінь, значення якого становить 6,33 при національному значенні 4,89 відповідно на 100 000 населення. Що стосується напрямку «Дитинство та умови життя», то у Волинській області спостерігається суттєвий рівень безробіття населення із значенням 12,4% при загальнонаціональному значенні 9,5%. В області відмічається негативна ситуація стосовно коефіцієнту смертності населення внаслідок отруєнь алкоголем та коефіцієнту смертності населення внаслідок автотранспортних нещасних випадків, значення яких становлять 11,6 та 12,8 на 100 000 населення при національних цифрах у 6,6 та 9,5 на 100 000 населення відповідно. Щодо інфекційних захворювань в області, то

спостерігається один із найнижчих рівнів захворювання на ВІЛ-інфекцію із значенням 13,5 на 100 000 населення при національному значенні 41,1 на 100 000 населення відповідно. Даний показник в свою чергу свідчить і про потенційно невисокі рівні смертності населення від СНІДу. Проте, що стосується рівня поширеності Гепатиту С серед загального населення, то тут спостерігаються проблеми: показник в області складає 213,0 при національному 144,3 на 100 000 населення.

За даними Головного управління статистики у Волинській області, основними причинами смерті в області у 2020 році, як і впродовж останнього десятиліття, були хвороби системи кровообігу (ішемічна хвороба серця, алкогольна кардіоміопатія, цереброваскулярні хвороби) – 67,1% від усієї кількості померлих у 2020 році, новоутворення (11,3%), зовнішні причини – (5,6%) (рис. 2.7). Існує тенденція до зростання кількості захворювань за хворобами системи кровообігу, новоутвореннями.

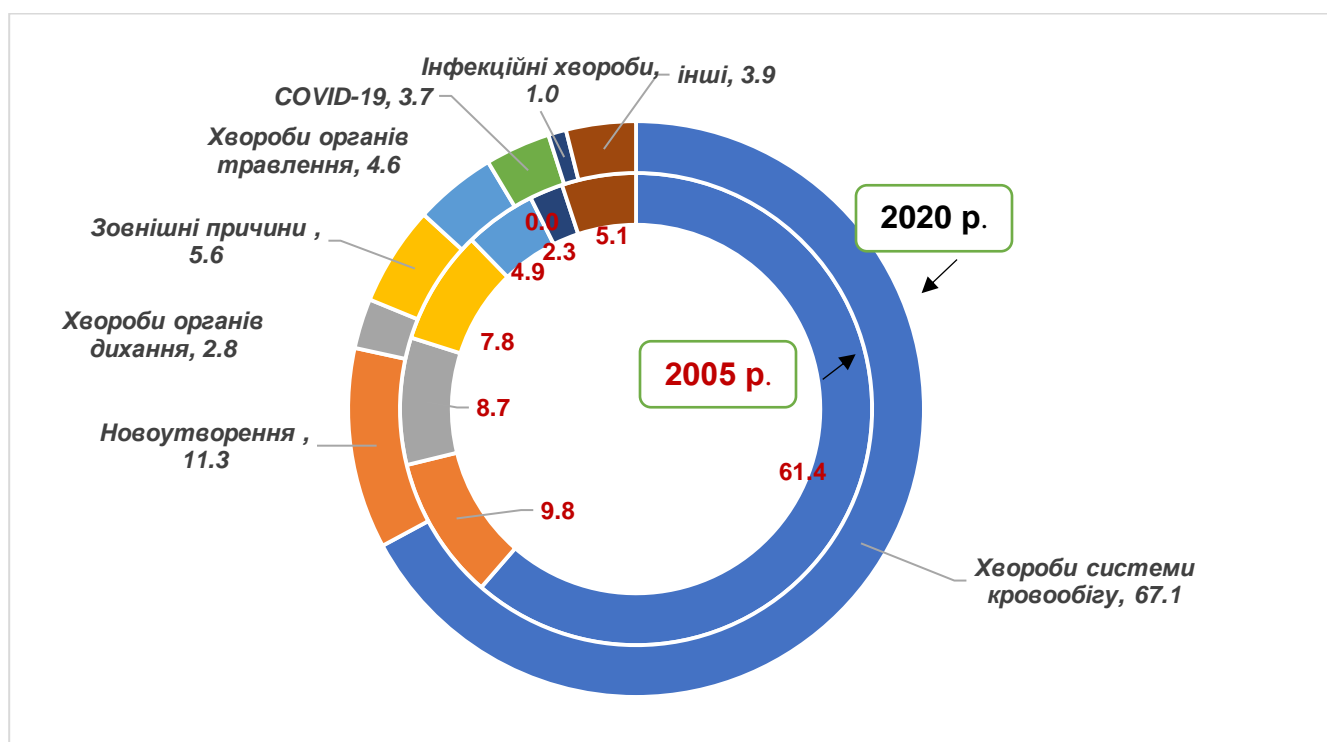

Рис. 2.7. Розподіл померлих за основними причинами смерті в Волинській області у 2005- 2020 роках, %

Надання послуг у сфері охорони здоров'я в громаді забезпечують **15 лікувально-профілактичних закладів, а саме:**

первинна ланка: Комунальне некомерційне підприємство «Рожищенський центр первинної медико-санітарної допомоги» Рожищенської міської ради, 7 амбулаторій загальної сімейної практики та 6 фельшерських пунктів

вторинна ланка: Комунальне підприємство «Рожищенська багатопрофільна лікарня» Рожищенської міської ради.

До складу КНП «Рожищенський ЦПМСД» входить 7 амбулаторій загальної практики– сімейної медицини (3 міських - Рожищенська №1, Рожищенська №2, Дубищенська та 4 сільських Доросинівська, Переспівська, Сокілська, Щуринська), 6 фельдшерських пунктів. За ініціативою Рожищенської міської ради, Доросинівської та Копачівської сільських рад створено 17 медичних пунктів тимчасового базування для обслуговування сільського населення (Рожищенською

міською радою – 7, Доросинівською сільською радою – 2, Копачівською сільською радою – 8.) В штаті КНП «Рожищенський ЦПМСД» станом на 01.10.2022 р. зареєстровано 105,5 штатних одиниць, з них: лікарський персонал – 24,5 од., молодші медичні спеціалісти – 50,0 од., молодший медичний персонал – 8,75 од., адміністративно-управлінський та допоміжний персонал – 22,25 од. Середня заробітна плата станом на 01.10.2022 р на штатну посаду: лікарського персоналу- 22,3 тис.грн., середнього медичного персоналу -13,5 тис.грн., молодшого медичного персоналу - 6,5 тис.грн., інший персонал -13,5 тис.грн.

Станом на 01.11.2022 року в закладі **заклучено – 29 387 декларацій**, що складає 77,7% від статистичного населення, що проживає на території обслуговування КНП «Рожищенський ЦПМСД»

КП «Рожищенська багатопрофільна лікарня» забезпечує надання кваліфікованої спеціалізованої (вторинної) амбулаторно-поліклінічної та стаціонарної медичної допомоги населенню. В її структуру входять консультативна поліклініка, в якій здійснюють консультативний прийом амбулаторних хворих лікарями по 20 спеціальностям, стаціонарні відділення (терапевтичне, хірургічне, педіатричне, інфекційне, приймальне, відділення інтенсивної терапії та анестезіології, неврологічне, акушерсько-гінекологічне). Для надання послуг пацієнтам організована робота фізіотерапевтичного відділення, кабінету функціональної діагностики, рентген-кабінету, кабінету ультразвукової діагностики, фіброгастроуденоскопії, клініко-діагностичної лабораторії. Робота лікарні організована із цілодобовим режимом роботи з постійною готовністю надання своєчасної медичної допомоги населенню, забезпечено цілодобове чергування лікарів-хірургів, акушер-гінекологів, анестезіологів-реаніматологів. Щорічно стаціонарну медичну допомогу отримують більше 4000 пацієнтів. Проводиться майже 1500 оперативних втручань хворим з хірургічною, урологічною, травматологічною, гінекологічною патологією. В лікарні розгорнуто 230 стаціонарних ліжок.

У лікарні працює 245 працівників. У штатному розписі на 1.01.2022 р. зареєстровано 233,5 посад: з них 51 лікарська посада, 95,5 молодших спеціалістів, 38 молодших медичних сестер та 45 іншого персоналу.

Стоматологічну допомогу мешканці окрім м.Рожище можуть отримати у двох стоматологічних кабінетах, що розташовані у с.Навіз та с.Переспа.

У громаді функціонує 14 аптечних закладів (згідно з реєстром Держлікслужби).

Вплив екологічних факторів на здоров'я мешканців громади не виявлено.

У випадку, якщо Стратегію розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та План заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року не буде затверджено, рівень ризику погіршення екологічної ситуації в громаді та його негативного впливу на здоров'я мешканців громади може зрости. Водночас не прийняття Стратегії спричинить до не вирішення низки проблем, які б дозволили знизити ймовірність настання цих ризиків. Зокрема:

- неефективною залишатиметься мережа закладів охорони здоров'я;
- рівень медичного обслуговування населення не зростатиме;
- екологічна культура мешканців громади залишиться на низькому рівні;
- забруднення ґрунтів та довкілля буде продовжуватись через несанкціоновані сміттєзвалища та недосконалу систему управління відходами на місцевому рівні;
- аварійний стан доріг не сприятиме зменшенню кількості дорожньо-транспортних пригод, збільшенню пропускну здатності доріг;

- фізичний знос мереж централізованого водопостачання та водовідведення в м.Рожище та смт.Дубище спричинятиме значні витоки й втрати води, а також потрапляння стічних вод в ґрунти і поверхневі води;
 - знос мережі централізованого тепlopостачання сприятиме втратам теплової енергії в мережах системи тепlopостачання та зростання вартості ремонтних робіт;
 - низькою залишатиметься енергоефективність будівель в громаді, в т. ч. закладів освіти і охорони здоров'я;
 - зросте руйнівна дія природних катаклізмів на інфраструктуру громади.
- В разі неприйняття Стратегії, інерційний характер розвитку ситуації в економіці та соціальному житті громади сприятиме накопиченню екологічних проблем, що можуть спричинити загрози техногенного характеру. Може виникнути кумулятивний ефект з проблем, що загострять екологічну ситуацію в громаді.

3. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

Розвиток громади забезпечуватиме поєднання зусиль, скерованими на заохочення економічного зростання громади, із зусиллями, спрямованими на пом'якшення несприятливого впливу на навколишнє природне середовище.

У Стратегії, відповідно до стратегічного бачення розвитку Рожищенської громади, визначено стратегічні та оперативні цілі й завдання. У таблиці 3.1 наведено можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища на територіях, які ймовірно відчують такий вплив, у розрізі окремих компонентів довкілля: людина і здоров'я, біорізноманіття і природно-заповідний фонд, ґрунти, поверхневі та підземні води, атмосферне повітря, образ ландшафту, шум, культурна і природна спадщина.

Таблиця 3.1. Вплив цілей Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року на компоненти навколишнього природного середовища

Фактори впливу	Компоненти довкілля, що зазнають впливу							
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафт	Шум	Культурна і природна спадщина
Стратегічні та оперативні цілі								
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 1. КОНКУРЕНТОЗДАТНА ЕКОНОМІКА ГРОМАДИ								
1.1 Формування інвестиційної привабливості громади	+	0	-	0	0	0	0	+
1.2. Підтримка розвитку агропромислового сектору громади	+	+	-	-	0	+	0	0
1.3. Підтримка малого і середнього бізнесу	+	0	-	-	-	0	-	+
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 2. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ								
2.1. Розвиток людського капіталу	+	0	0	0	0	+	0	+
2.2. Комфортне і безпечне середовище	+	0	0	+	0	+	0	+
2.3. Ефективна влада, активна громада	+	0	0	0	0	0	-	+
СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ 3. СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІЇ								
3.1. Інженерна інфраструктура громади	+	0	+	+	0	0	0	0
3.2. Збереження навколишнього середовища	+	0	+	+	+	0	0	+
3.3. Планування розвитку території	+	+	+	+	0	+	+	+

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив.

Найсуттєвішим впливом на повітряне середовище, водні ресурси та ґрунти є життєдіяльність людей та функціонування підприємств, викиди, які спричиняє автотранспорт.

Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, негативно впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря та ґрунтів, особливо уздовж автошляху міжнародного значення: М19 Доманове (на м.Брест) — Ковель — Чернівці — Теремблече . Для підтримання належного стану повітряного басейну необхідне чітке дотримання вимог природоохоронного законодавства. Компенсаційними заходами є створення територій зелених насаджень обабіч автошляхів.

Негативний вплив на ґрунти, водні ресурси відбувається через функціонування житлово-комунальних підприємств з високим рівнем зносу інженерних мереж, скиди стічних вод у р. Прудник, порушення санітарних та технічних норм при облаштуванні майданчиків та встановленні контейнерів для збору ТПВ, каналізування домогосподарств. Для запобігання потрапляння в ґрунт і в поверхневі води стічних вод домогосподарств та підприємств доцільно оновити інженерні мережі водовідведення та очисні споруди. Вдосконалення потребує організація збору ТПВ шляхом збільшення відсотку охоплення домогосподарств цією послугою, запровадження роздільного збирання ТПВ, дотримання санітарних та технічних норм експлуатації сміттєзвалищ.

Біорізноманіття зазнає змін у бік збільшення його різноманітності. Озеленення території населених пунктів Рожищенської громади відбуватиметься комплексно.

В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться. Проте в середньо- і довгостроковій перспективі після реалізації заходів Стратегії, які передбачені: 1) Оперативною ціллю 3.2.«Збереження навколишнього середовища» (передбачає запровадження та пропагування системи сортування відходів, впровадження ефективних засобів механізації збирання та вивезення ТПВ, оновлення парків сміттєвозів, збільшення частки домогосподарств, охоплених вивезенням ТПВ, використання альтернативних джерел енергії зокрема встановлення сонячної електростанції, тощо) та 2) Оперативною ціллю «Інженерна інфраструктура громади» (передбачає реконструкцію та модернізацію системи централізованого теплопостачання, будівництво мережі водопостачання), покращення якості доріг, очікується покращення умов життєдіяльності та стану здоров'я мешканців громади.

Відтак реалізація Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Водночас реалізація більшості оперативних цілей Стратегії має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище в територіальній громаді.

4. ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

Екологічні проблеми Рожищенської громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття.

Забруднення атмосферного повітря відчувається, головним чином, в місцях житлової забудови, прилеглої до автомагістралей з інтенсивним транспортним рухом. Рівень забруднення повітря там на порядок вищий ніж на територіях, де відповідний рух відсутній, а також в зелених зонах відпочинку населення. Через територію Рожищенської громади проходить автомагістраль міжнародного значення: М19 Доманове (на м.Брест) — Ковель — Чернівці — Теремблече. Відтак генераторами забруднення атмосферного повітря на території громади можна вважати пересувні джерела забруднення.

Рожищенська міська територіальна громада має розвинений промисловий потенціал, що зумовлює значне техногенне навантаження на навколишнє середовище. Дозволи на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел мають МПП «Дельта, ТзОВ «Цунамі»» ТзОВ «Чебені плюс», ПП «Л.П.С.», ТДВ «Рожищенський сирзавод» інші. У громаді є підприємства добувної промисловості з видобутку вапна та піску. Основними проблемами забруднення атмосферного повітря громади продовжують залишатися: застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства, і які вже не в змозі забезпечити дотримання встановлених законодавством нормативів граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Забруднення повітря є одним з найважливіших екологічних досліджень, оскільки жителі громади зацікавлені в тому, щоб дихати екологічно чистим повітрям, знати, які території є забруднені, та при більш детальному дослідженні знайти шляхи вирішення проблем забруднення повітря.

Основними проблемами **забруднення поверхневих вод** в Рожищенській МТГє:

- 1) скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод;
- 2) недостатній рівень забезпеченості населених пунктів громади централізованим водопостачанням та водовідведенням.

Скид зворотних вод у поверхневі водні об'єкти у 2022 році здійснювало лише одне підприємство - КП "ДУБИЩЕНСЬКЕ ЖКГ" загальний обсягом 0,039 млн м³. Зі зворотними (стічними водами), які скидає підприємство скидаються забруднюючі речовини: залізо, сульфати, фосфати, хлориди фосфор загальний, що впливає на якість води.

На забруднення річки Стир, що протікає Рожищенською громадою, мають негативний вплив води, що потрапляють з р.Іква ЖКП «Млинівське» та ДКП «Дубнівське», а також стічні води що переносяться з Львівської області - КП «Радехівське ВКГ» (через р.Острівка) та КП «Бродиводоканал» (через р.Бовдурка). Якість води у Створі нижче міста Луцьк зазнає впливу від стічних вод КП «Луцькводоканал».

Моніторинг хімічного складу питної води, у м.Рожище (колодязь/криниця) дозволив виявити перевищення вмісту заліза та амонію відповідно до норм ЄС та норм України.

У громаді низький рівень централізованого водовідведення та водопостачання у сільській місцевості. До комунального водопостачання та водовідведення підключені лише будинки у м.Рожище, Дубищенському та Топільненському старостинських округах. Внаслідок тривалої експлуатації без необхідного поточного ремонту системи водопостачання і каналізації перебувають у незадовільному технічному стані, частина з них в аварійному стані - відсоток зносу мережі (близько 90 %), існує необхідність реконструкції очисних споруд. Зволікання з введенням

в дію оновлених систем централізованого водопостачання, каналізації та очистки стоків в населених пунктах громади може ускладнити і санітарно-епідеміологічну ситуацію в громаді.

У колишньому Рожищенському районі порівняно з областю нижчий рівень ерозійності ґрунтів. – частка еродованих і ерозійно небезпечних ґрунтів у районі становить 21,7%, тоді ж як у області 38 %. Водночас антропогенний вплив на довкілля постійно зростає, що позначилося на **стані ґрунтового покриття**. У громаді розвинене сільське господарство. Процеси інтенсифікації сільського господарства, використання великої кількості пестицидів, механічна обробка ґрунтів, трансформація шарів землі в будівництві, переуцільнення ґрунтів унаслідок діяльності транспорту призводять до погіршення фізичних, хімічних й біологічних властивостей ґрунтів, зростають площі деградованих земель.

Громада має проблеми засмічених меліоративних каналів, а осушувальні системи збудовані ще за радянських часів «Духче-Переспівська», Тихотинська (рік введення-1965), Вишеньки-Носачевичівська (рік введення 1985) та потребують розчищення, щоб уникнути підтоплення.

Також на стан ґрунтів мають вплив траса міжнародного значення з інтенсивним рухом, а також залізниця. Важкі метали, які містяться у вихлопних газах автотранспорту, осідають в ґрунтах вздовж трас. Інтенсивність їхнього розподілу залежить від швидкості руху автотранспорту, напрямку вітру, наявності захисних смуг тощо. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів та залізничної колії містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли.

Іншим джерелом забруднення є необлаштовані належним чином сміттєзвалища, що забруднюють ґрунтове покриття та створюють загрозу проникнення небезпечних речовин в ґрунти поблизу сміттєзвалищ. У Рожищенській МТГ функціонує 20 сміттєзвалищ з твердими побутовими відходами. Полігону захоронення ТПВ у громаді немає. На даний час в області існує унітарна система збирання відходів, при якій всі побутові відходи збираються в одну ємність. Окремо використовуються лише контейнери для ПЕТ пляшки. Обсяг вивезення ТПВ понад 20 тис.м.³ Проблемою є те, що далеко не всі населені пункти охоплені централізованим вивезенням сміття, а лише м.Рожище, смт. Дубище, с.Дмитрівка та с.Топільне, що становить 56% населення громади.

Лісові ресурси становлять 13,42 % земельного фонду громади. На території громади функціонує одне лісове господарство державної форми власності «Ківерцівське лісове господарство», діяльність спрямована на вирощування високопродуктивних стійких насаджень з метою покращення рекреаційних, природоохоронних і захисних функцій лісів.

Основними причинами, що можуть спричинити до **збіднення біорізноманіття**, є антропогенні чинники: ризик забруднення природного середовища; денатуралізація природних ландшафтів; монокультурні способи ведення лісового та сільського господарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин із «червонокнижним» статусом, є зривання їх на букети для продажу та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – надмірне випасання худоби, викошування, випал трави, осушення; для лісових – проведення лісгосподарських робіт). Загрозами для лісової рослинності є: випалювання сухої рослинності у весняний період; порушення технології заготівлі та трелювання деревини; всихання смерекових лісів в гірських районах; самовільні рубки, поширення хвороби та шкідників.

Збереження біологічного та ландшафтного різноманіття є обов'язковою умовою сталого (збалансованого) розвитку громади.

Природо-заповідний фонд. У громаді 6 пам'яток природо-заповідного фонду: гідрологічний заказник «Надстирський», ботанічний заказник «Дубовий закіт», ботанічна пам'ятка природи «Ясен звичайний», гідрологічний заказник «Падалівський», гідрологічний заказник «Гурсько-

Гривенський», лісовий заказник «Ліски». Загальна площа пам'яток природо-заповідного фонд – 604,11 га.

Відповідно до статті 64 Закону України «Про природо-заповідний фонд України» порушення законодавства про природо-заповідний фонд настає у разі:

а) нецільовому використанні територій та об'єктів природно-заповідного фонду, порушенні вимог проектів створення та організації територій природно-заповідного фонду;

б) здійсненні в межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду, їх охоронних зон забороненої господарської діяльності;

в) організації на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду, в їх охоронних зонах господарської діяльності без попереднього проведення екологічної експертизи або з порушенням її висновків;

г) невжитті заходів щодо попередження і ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на території та об'єкти природно-заповідного фонду;

д) порушенні строків і порядку розгляду клопотань про створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

е) порушенні вимог щодо використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

е) перевищенні допустимих хімічних, фізичних, біотичних та інших впливів і антропогенних навантажень, порушенні вимог наданих дозволів на використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

ж) псуванні, пошкодженні чи знищенні природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду та зарезервованих для включення до його складу;

з) самостійній зміні меж, відведенні територій та об'єктів природно-заповідного фонду для інших потреб.

У Стратегії розвитку Рожищенської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської територіальної громади до 2027 року відсутні завдання та заходи, які можуть призвести до негативного впливу на існуючі об'єкти природно-заповідного фонду чи вплинути на зменшення площі природо-заповідного фонду.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на стан здоров'я мешканців громади гальмується низкою проблем пов'язаних, головним чином, з функціонування закладів вторинної ланки охорони здоров'я в громаді, а саме:

– недофінансування НСЗУ за пакетами медичних послуг (тарифи на медичні послуги не покривають витрати на лікарські засоби, медичні вироби). Через низькі заробітні плати молоді спеціалісти пріоритетом обирають роботу на первинній ланці. Кошти НСЗУ покривають витрати тільки на заробітну плату працівників;

– нестача лікарів районної лікарні. Лікарня має проблему недоукомплектованості лікарями. Укомплектованість лікарями становить 80 %; молодшими спеціалістами з медичною освітою – 110 %, молодшими медичними сестрами – 103 %; іншим персоналом – 97 %.

– застаріле стаціонарне обладнання, потреба в оновленні лабораторного обладнання, автотранспорту спеціального призначення, інше;

– операційний блок, відділення анестезіології та інтенсивної терапії: інфекційне, хірургічне, терапевтичне відділення потребують проведення капітальних та поточних ремонтів, облаштування безпечного і комфортного входу до лікувальних закладів.

SWOT-аналіз екологічної ситуації в Рожищенській міській територіальній громаді

Проведений SWOT -аналіз екологічної ситуації в Рожищенській МТГ, дозволив з'ясувати (табл. 4.1.) сильні та слабкі сторони екологічної ситуації громади, ризики та можливості сталого розвитку:

Таблиця 4.1. SWOT-аналіз екологічної ситуації в Рожищенській МТГ

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Значні земельні, лісові ресурси, території природно-заповідного фонду, що є базою рекреаційного розвитку 2. Висока частка газифікації населених пунктів – 92%. 3. Наявність закладу вторинної ланки охорони здоров'я («Рожищенська багатопрофільна лікарня»), що обслуговує населення громади та сусідніх округів. 4. Сприятлива для розвитку вікова структура населення - вища середньо обласної частка дітей (19,2%) та працездатного населення (64 %). 5. Функціонування трьох комунальних підприємства у сфері ЖКГ, що надають послуги благоустрою території, ремонту доріг, водопостачання та водовідведення, вивезення ТПВ тощо. 6. Наявність достатньої кількості водних ресурсів (р. Стир, р.Стохід, малі річки, озера, ставки, меліоративні канали) 7. Наявність програм, які містять заходи для розв'язання різних аспектів охорони довкілля (поводження з ТПВ, захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру) 8. У комунальному секторі впроваджуються енергоефективні заходи; 9. Здійснюється активна екологічна просвіта (освітні заходи, міські екологічні акції, толоки) 10. Наявність у громаді закладу професійно-технічної освіти, що готує спеціалістів з ветеринарної медицини 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Викиди в атмосферу від стаціонарних та пересувних джерел забруднення, періодичне погіршення стану атмосферного повітря (забруднення діоксидом азоту, фенолом, формальдегідом) 2. До комунального водопостачання та водовідведення підключені лише будинки у м.Рожище, Дубищенському та Топільненському старостинських округах. 3. Відсоток зносу мережі водопостачання (близько 90 %), існує необхідність реконструкції очисних споруд 4. 20 сміттєзвалищ з твердими побутовими відходами та відсутній полігон захоронення ТПВ у громаді 5. Погіршення якості поверхневих вод внаслідок антропогенного впливу, зокрема скиду зворотних вод КП "ДУБИЩЕНСЬКЕ ЖКГ» у поверхневі об'єкти; 6. Зношене та технологічно застаріле обладнання підприємств ЖКГ, яке потребує термінової модернізації 7. Забруднені і замулені меліоративні канили, що потребують очищення; 8. Відсутність сортування відходів населення (лише часткове ПЕТ-пляшки. Недостатній рівень інфраструктури та обладнання для впровадження роздільного збору відходів 9. Слабкий ринок вторинних ресурсів та відсутність місцевих підприємств з переробки втор сировини 10. Незадовільний стан частини дорожнього покриття. Близько половини доріг комунальної власності з ґрунтовим/гравієм покриттям
Можливості	Загрози

Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Державні та регіональні програми стимулювання енергоефективності у виробництві та житлово-комунальній сфері; 2. Розвиток альтернативної енергетики, зокрема сонячної; 3. Впровадження високотехнологічних та енергоефективних технологій 4. Організація сучасної системи моніторингу довкілля; 5. Фінансування розробки Комплексного плану просторового розвитку; 6. Залучення коштів міжнародних грантових та донорських програм, державних програм на фінансування проєктів соціальної, транспортної, житлово-комунальної інфраструктури. 7. Прийняття державної, регіональної програми меліорації земель. 8. Підтримка розвитку закладів охорони здоров'я 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Погіршення демографічної ситуації через високу смертність та низьку народжуваність в умовах війни 2. Зростання кількості аварійних ситуацій через зношеність комунальної інфраструктури; 3. Зростання рівня забруднення водних об'єктів внаслідок неефективної системи очищення стічних вод; 4. Природні катаклізми та техногенні аварії; 5. Поширення небезпечних адвентивних інвазійних рослин, ураження дерев хворобами, шкідниками, перестійний вік значної кількості насаджень 6. Зростання рівня захворюваності населення громади внаслідок забруднення довкілля

5. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ СТРАТЕГІЇ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ЇЇ ПІДГОТОВКИ

Відповідно до нормативно-правової бази України, зокрема закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», документ державного планування повинен враховувати низку зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності та цілісності природних об'єктів і комплексів;
- узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища;
- використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкта для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації»;
- надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- оцінка ступеню антропогенної зміни територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну ситуацію.

Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля стосуються заходів щодо охорони земельних ресурсів, лісів, повітряного, водного та ґрунтового середовища. Комплексні заходи з охорони довкілля ґрунтуються на пропозиціях схем і проектів районного проектування та відповідних розділів прогнозів економічного та соціального розвитку підприємств, схем генеральних планів території.

Основні принципи екологічного захисту навколишнього середовища передбачають:

- дотримання нормативів гранично допустимих рівнів екологічного навантаження на природне середовище та санітарних нормативів;
- виділення природно-заповідних, ландшафтних, курортно-рекреаційних, історико-культурних зон з відповідним режимом їх охорони;
- збереження та раціональне використання цінних природних ресурсів;
- встановлення санітарно-захисних зон для охорони водойм, джерел водопостачання і мінеральних вод тощо.

Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на державному та місцевому рівнях та пов'язані з дотриманням низки нормативно-правових документів, зокрема:

1. Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695.

2. Стратегії сталого розвитку «Україна – 2030», схваленої Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019.

3. Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року

3. Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року

4. Регіональний план управління відходами у Волинській області до 2030 року

5. Регіональна екологічна програма «Екологія 2023 - 2026» (Волинська область) та інші

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є:

1. Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015).

2. Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 р. № 2354-VIII.

Охорона та покращення навколишнього природного середовища забезпечується комплексом заходів, в основу яких покладена система державних законодавчих актів та регламентація планування, забудови і благоустрою населених пунктів.

Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20.03.2018 року №2354-VIII визначено основні аспекти стратегічної екологічної оцінки. Так, СЕО – це процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу СЕО, складання звіту про СЕО, проведення громадського обговорення та консультацій, врахування у документі державного планування звіту про СЕО, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування.

Зміни до процедури СЕО затверджено Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки», який набрав чинності 19 травня 2023 року. Було створено Єдиний реєстр, куди вносяться документи державного планування. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 травня 2023 р. затверджено «Порядок ведення Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки».

Засади екологічної політики України регламентовані Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» 28.02.2019 року №2697-VIII. Основні засади державної екологічної політики:

1) впровадження інструментів сталого (тобто виваженого) споживання природних ресурсів та виробництва;

2) вдосконалення системи кадастрів природних ресурсів, державної статистичної звітності з використання природних ресурсів та забруднення навколишнього природного середовища;

3) створення екологічно та економічно обґрунтованої системи платежів за спеціальне використання природних ресурсів, у тому числі природних ресурсів з асиміляційним потенціалом;

4) зменшення втрат біологічного та ландшафтного різноманіття, зокрема шляхом вдосконалення принципів формування екологічної мережі, її розширення та невиснажливого використання, а також збереження унікальних природних ландшафтів;

5) збереження і відновлення чисельності видів природної флори та фауни, в тому числі мігруючих видів тварин, середовищ їх існування, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного та рослинного світу і типових природних рослинних угруповань, що підлягають охороні;

6) зменшення негативного впливу процесів урбанізації на навколишнє природне середовище, припинення руйнування навколишнього природного середовища у межах міст (зокрема, недопущення необґрунтованого знищення зелених насаджень у межах міст під час виконання будівельних чи інших робіт, незаконного відведення земельних ділянок, зайнятих зеленими насадженнями, під будівництво);

7) забезпечення збереження, відновлення та збалансованого використання рослинного світу України;

8) забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом;

9) забезпечення сталого використання та охорони земель, покращення стану вражених екосистем та сприяння досягненню нейтрального рівня деградації земель, підвищення рівня обізнаності населення, землевласників і землекористувачів щодо проблем деградації земель;

10) стимулювання впровадження систем екологічного управління на підприємствах одночасно з поліпшенням екологічних характеристик продукції, у тому числі на основі міжнародних систем сертифікації та маркування

11) впровадження технологій електронного урядування в екологічній сфері.

У вище згаданому законі СЕО визначено одним із основних інструментів реалізації державної екологічної політики, який дасть змогу запобігти негативному впливу на навколишнє природне середовище та встановити відповідність запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки. Конкретні заходи щодо захисту атмосферного, водного та ґрунтового середовища вживаються відповідно до специфіки окремих джерел забруднення.

Стратегію екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затверджену Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 року №1363-р, розроблено з метою підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні.

Реалізація Стратегії скерована на виконання Україною міжнародних зобов'язань в рамках Паризької кліматичної угоди щодо скорочення викидів парникових газів та адаптації до наслідків глобальної зміни клімату.

Планом заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 3932 – р, на місцевому рівні передбачені реалізацію пілотних проектів адаптації до змін клімату.

Основними екологічними загрозами для України є значний рівень забруднення атмосферного повітря, водних та земельних ресурсів, недосконала система державного нагляду (контролю) та моніторингу навколишнього природного середовища. Також склалася критична ситуація з утворенням, накопиченням, зберіганням, переробленням, утилізацією та захороненням відходів.

Відповідно до Стратегії екологічної безпеки найбільш вразливими до наслідків зміни клімату в Україні є такі соціально економічні сектори як: біорізноманіття, водні ресурси, енергетика, громадське здоров'я, лісове господарство, прибережні території, рибне господарство, сільське

господарство, ґрунти тощо. І саме на них буде скерована основна діяльність Уряду в рамках реалізації документу.

Реалізація Стратегії досягнення цілей державної політики щодо екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату здійснюватимуться в два етапи. У результаті її впровадження очікується: зменшення рівня промислового забруднення, створення ефективної системи хімічної безпеки, забезпечення раціонального використання природних ресурсів; досягнення «доброго» екологічного стану вод, забезпечення сталого лісоуправління та підвищення адаптивної здатності лісових екосистем, створення правових та економічних підстав запровадження ієрархії поводження з відходами, підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні, посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату, стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях тощо.

Впровадження стратегії відбуватиметься відповідно до розробленого і затвердженого Операційного плану реалізації Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, в якому прописані заходи на найближчі три роки.

Юридичні засади **поводження з водними ресурсами** визначаються Водним кодексом України (від 06.06.95 №213/95-ВР) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 року №1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Відповідно до внесених змін до ст. 49 Водного кодексу України дозвіл на спеціальне водокористування видається територіальними органами центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері розвитку водного господарства.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<https://data.gov.ua/dataset/water-use-permits>).

Основними нормативно-правовими актами у сфері екології та користування водними ресурсами є:

1. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (від 13.03.2002 р. №321, зі змінами);
2. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (від 11.09.1996 р. № 1100, зі змінами);
3. Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;

4. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (від 15.12.1994 р. №116);

5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (від 18.12.1998р. № 2024, зі змінами).

Стратегічні пріоритети розвитку відображені у Водній стратегії України на період до 2050 року та плану її реалізації у 2022 - 2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134.

Ріо - Конвенцій та інших міжнародних угод природоохоронного спрямування

Правове та інституційне регулювання та основні екологічні вимоги **у сфері охорони атмосферного повітря** регламентуються Законом України «Про охорону атмосферного повітря» від 16.10.1992 р. № 2707-XII.

Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку проведення та оплати робіт, пов'язаних з видачою дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, обліку підприємств, установ, організацій та громадян - підприємців, які отримали такі дозволи»;
- Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку ведення державного обліку в галузі охорони атмосферного повітря»;
- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про зміст та порядок складання звіту проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин на підприємстві»;
- Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів, для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців»;
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів»;
- «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затвержені т.в.о. головного державного санітарного лікаря України.

Правові засади **у сфері поводження з відходами** забезпечуються Законом України «Про управління відходами » від 13.12.2022 №2849-IX та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля.

На виконання Національної стратегії управління відходами в Україні до 2030 року (схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року №8220-р).розроблено Регіональний план управління відходами у Волинській області до 2030 року. Основа регіонального плану – це сортування і переробка відходів. Відповідно до зазначених цілей до 2030 року в Волинській області належить досягти: 100% охоплення населення збиранням побутових відходів замість; запровадження роздільного сміттєзбирання; захоронення не більше 30% відходів, а решту - переробляти; застосування практики компостування, оскільки 40% відходів в області – це органіка.

Містобудівні заходи забезпечують охорону природного середовища шляхом раціонального функціонального зонування території, створення санітарно-захисних зон, визначення територій

природно-заповідного фонду, забезпечення екологічного балансу природно-ландшафтних та урбанізованих територій.

Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України 21.04.2021 № 443-р. для місцевого рівня передбачені питання стимулювання розвитку інфраструктури управління відходами, розроблення і затвердження програм комплексного розвитку зелених зон міст .

Правове та інституційне забезпечення в сфері поводження з земельними ресурсами забезпечуються рішенням Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ» . Відповідні завдання і заходи щодо НРДЗ також зазначені у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації»; Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р; Плану заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 № 1567-р;

Пріоритети управління лісами затверджені у Державній стратегії управління лісами України до 2035 року та операційним планом її реалізації у 2022 – 2024 роках, затверджених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 № 1777-р;

Закон України «Про рослинний світ» (№ 591-XIV від 09.04.1999) визначає, що під час розроблення проектів законодавчих актів, загальнодержавних, міждержавних, регіональних програм необхідно враховувати такі вимоги:

- збереження природної просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності об'єктів рослинного світу;
- збереження умов місцезростання дикорослих рослин і природних рослинних угруповань;
- науково обґрунтоване, невиснажливе використання природних рослинних ресурсів;
- здійснення заходів щодо запобігання негативному впливу господарської діяльності на рослинний світ;
- охорони об'єктів рослинного світу від пожеж, захист від шкідників і хвороб;
- здійснення заходів щодо відтворення об'єктів рослинного світу;
- регулювання поширення та чисельності дикорослих рослин і використання їх запасів з урахуванням інтересів охорони здоров'я населення (ст. 5).

Закон України «Про тваринний світ» визначає відносини у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу. (№2894 III від 08.08.2021). В Законі визначено повноваження місцевих органів влади у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу, зокрема:

- організація розроблення і затвердження територіальних програм з питань охорони, використання і відтворення тваринного світу;
- вирішення в установленому законодавством порядку питань щодо надання в користування мисливських угідь та рибогосподарських водних об'єктів;

- організація та здійснення заходів щодо охорони тваринного світу та поліпшення середовища його існування;
- здійснення інших повноважень, передбачених законом.

Закон України «Про екологічну мережу» (2004) визначає принципи складові, право власності на об'єкти екологічної мережі. В законі визначені засоби забезпечення формування, збереження та раціонального використання екомережі, зокрема облік, контроль, відповідальність за порушення законодавства з питань формування, збереження та використання екомережі.

В Україні сформовано **інвестиційне законодавство**, у якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, Законом України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. №1560-XII встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України. У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ст. 21). Також, відповідно до ст. 8 інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля його діяльності у випадках та порядку, встановлених Законом України «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 № 2059- VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України, **Стратегія відповідає ряду зобов'язань:**

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- проведення природоохоронних заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- підвищення комфортності сформованої міської забудови за рахунок її реконструкції, відновлення і модернізації;
- вжиття заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
- впровадження роздільного збору сміття;
- вивезення твердих побутових відходів на полігон ТПВ, згідно з договором;
- забезпечення загальної доступності Стратегії та самого звіту СЕО відповідно до вимог Законів України «Про доступ публічної інформації» і «Про стратегічну екологічну оцінку» шляхом та розміщення на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що Стратегія Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року з Планом заходів на 2022-2027 рр з її реалізації, відповідає встановленим на національному та регіональному рівнях цілям екологічної політики, враховує більшість з них і передбачає комплекс заходів, спрямованих на їх виконання.

6. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (І, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ -50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів. Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання. Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компонента.

На території Рожищенської міської громади за умови дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, не очікується.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а стратегічні цілі направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні.

Відтак настання синергічних наслідків також не очікується.

Проведена експертна оцінка ймовірного впливу Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року на складові довкілля відповідно до контрольного переліку питань, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1. Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року відповідно до контрольного переліку питань

Чи може реалізація Стратегії спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	+
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		+
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	+
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	+

7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежувачись ними)?			+	+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	+
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14. Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?		+		
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?		+		
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?		+		+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?		+		
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Біорізноманіття				
28. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
29. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
30. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?		+		
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				

32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			+	
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			+	
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?		+		+
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	+
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	+
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	+
Екологічне управління та моніторинг				
41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
42. Погіршення екологічного моніторингу?			+	
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
44. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			+	
Інше				
45. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		+
46. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			+	
47. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	+
48. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
50. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності спричиняють значний негативний екологічний ефект, що матиме вагомий негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			+	

В результаті реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року стан довкілля та умови життєдіяльності населення, стан його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу не погіршиться, а можливо зміниться в кращу сторону, з огляду на врахування екологічної складової в соціальному та економічному аспектах розвитку громади.

На основі наведених в таблиці 6.1 оцінок можна зробити наступні **висновки щодо ймовірного вливу Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та**

Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року на довкілля:

Атмосферне повітря. Оперативні цілі 1.2. «Підтримка розвитку агропромислового сектору громади» та 2.3. «Ефективна влада, активна громада» передбачають проведення фестивалів «Ярмарка Рожищенських традицій» та «Гостини Рожищенської родини» просування бренду та туристичного потенціалу громади, а відтак можна очікувати збільшення кількості відвідувачів. Оскільки багато з них відвідуватимуть громаду на власному транспорті, це в перспективі може спричинити до збільшення об'єм викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел.

Ще однією загрозою забруднення атмосферного повітря може стати передбачене оперативною ціллю 1.3. «Підтримка малого та середнього бізнесу» стратегічної цілі 1 «Конкурентоздатна економіка громади», що сприятиме започаткуванню власної справи мешканцями громади. Водночас реалізація іншого завдання тієї ж оперативної цілі передбачає створення Консультаційного центру для місцевого бізнесу, який орієнтуватиме на інноваційні види діяльності та використання інноваційних технологій; консультиватиме з питань проходження дозвільних процедур та дотримання законодавства в т.ч. у сфері екології.

Позитивний вплив на стан довкілля загалом та атмосферного повітря зокрема матиме реалізація завдань оперативної цілі 1.2. «Підтримка розвитку агропромислового сектору громади» стратегічної цілі 1 «Конкурентоздатна економіка громади». Вона передбачає формування садівничо-ягідного кластеру. Збільшення площ зелених насаджень, садів позитивно відобразатиметься на якості атмосферного повітря.

Оперативною ціллю 3.1 «Інженерна інфраструктура громади» стратегічної цілі 1 «Сталий розвиток території» передбачено реконструкцію та модернізацію системи централізованого теплопостачання (заміна теплотраси) м.Рожище. Це дозволить зменшити на 35% використання паливно-енергетичних ресурсів, зменшити втрати теплової енергії в мережах системи теплопостачання, а відповідно сприятиме покращення якості атмосферного повітря.

- Також позитивний вплив матиме реалізація Оперативної цілі 3.2. Збереження навколишнього середовища Стратегічної цілі Сталий розвиток території, що передбачає встановлення сонячних панелей потужністю 20 кВт та використання альтернативних видів електроенергії. Сучасні сонячні батареї – це один із напрямків поліпшення стану екології. Саме сонячні електростанції не забруднюють ґрунт та атмосферу на відміну від атомних чи гідроелектростанцій. Експлуатація сонячної електростанції ніяк не зачіпає атмосферу. Це пов'язано з тим, що енергія генерується завдяки фізичним процесам без шкідливих викидів.

Водні ресурси. Оперативна ціль 3.1 «Інженерна інфраструктура громади» стратегічної цілі 1 «Сталий розвиток території» передбачає будівництво мереж водопостачання по вулицях м.Рожище та смт Дубище та прокладання водопроводів від насосної станції водозабору. Це забезпечить реалізацію конституційного права людини на безпечне довкілля, екологічну стабільність, охорону навколишнього природного середовища. В місті Рожище та смт Дубище додатково буде налагоджено постачання якісної питної води бюджетним установам та населенню.

Стратегія містить завдання: «Підвищення рівня безпеки в місцях масового відпочинку населення на водних об'єктах», виконання якого матиме позитивний вплив на стан поверхневих вод громади.

Оперативна ціль 3.2. Збереження навколишнього середовища Стратегічної цілі Сталий розвиток території, що передбачає встановлення сонячних панелей потужністю 20 кВт на об'єкті (водозабір). Це комплекс енергоефективних заходів з метою зменшення споживання енергоресурсів. Оскільки «левоу» частку тарифу на водопостачання та водовідведення складає тариф за електроенергію, який для підприємства ЖКГ складає 5,42 грн/кВт., це дозволить

зменшити фінансове навантаження на бюджет та сприятиме стабілізаційному розвитку підприємства в умовах настання блекауту.

Стратегія не передбачає створення підприємств, діяльність яких призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії не має призвести до погіршення стану водних ресурсів.

Відходи. Одним із завдань оперативної цілі 3.2 «Збереження навколишнього середовища» стратегічної цілі 1 «Сталий розвиток території» є налагодження системи поводження з ТПВ. В межах цього завдання буде запроваджено системи сортування відходів та проведення просвітницької діяльності, зокрема: придбання та встановлення контейнерів для ТПВ встановленого зразка, які б дали можливість здійснювати роздільний збір ТПВ; забезпечення інформування населення, забезпечення контейнерних майданчиків інформаційними наліпками щодо необхідності роздільного збирання твердих побутових відходів; проведення роз'яснювальної роботи серед учнів загальноосвітніх закладів та розроблення методичних рекомендацій для проведення занять серед дітей у виді ігор, для засвоєння правил поводженням з твердими побутовими відходами; підготовка інформаційних матеріалів та здійснення просвітницької діяльності серед населення громади щодо необхідності роздільного збирання твердих побутових відходів.

Відтак реалізація Стратегії сприятиме покращенню стану навколишнього природного середовища через створення ефективної системи поводження з ТПВ. Очікувані позитивні ефекти: зменшення навантаження твердих побутових відходів на ґрунтовий покрив, що є джерелом механічного та хімічного забруднення ґрунтів. Рекультивация порушених ділянок та ліквідація стихійних звалищ сміття сприятимуть відновленню рослинного покриву ґрунтів, їх регенерації, підвищенню ефективного використання ресурсу.

Земельні ресурси. Оперативна ціль 3.2. «Планування розвитку території» Стратегічної цілі 3 «Сталий розвиток території» передбачає створення Комплексного плану просторового розвитку що є одночасно містобудівною документацією на місцевому рівні та документацією із землеустрою, що визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, тощо. Наявність Комплексного плану просторового розвитку сприятиме врахуванню природно-ресурсних переваг, економічних передумов, доцільності та напрямків виробничої діяльності, врахуванням соціальних, екологічних особливостей.

Оперативна ціль 1.2. «Підтримка розвитку агропромислового сектору громади» стратегічної цілі 1 «Конкурентоздатна економіка громади» визначає підтримку підприємницьких ініціатив мешканців і мешканок громади та розвиток садівничо-ягідного кластеру. Кластери допомагають економічно управляти наявними земельними ресурсами і правильно використовувати залучені інвестиції, а ці два чинники є необхідними умовами виживання особливо малих підприємств. Кластери прискорюють спеціалізацію, та сприяють розвитку інноваційно орієнтованого сільського господарства, а відтак і сталому розвитку території. Відтак це сприятиме збільшенню ефективності землекористування, більш ощадному та раціональному використанню сільськогосподарських угідь громади.

Біорізноманіття. У Стратегії не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на біорізноманіття та рекреаційні зони. Водночас реалізація оперативної цілі 1.2. «Підтримка розвитку агропромислового сектору громади» стратегічної цілі 1 «Конкурентоздатна економіка громади» передбачає закупівлю та висадку саджанців нових сортів

дерев і ягідних культур, викошування узбіч тощо. Відтак реалізація Стратегії сприятиме покращенню стану навколишнього середовища та матиме позитивний вплив на збереження біорізноманіття.

Для реалізації Стратегії та Плану не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Рекреаційні зони та культурна спадщина. Оперативні цілі 1.2. «Підтримка розвитку агропромислового сектору громади» та 2.3. «Ефективна влада, активна громада» передбачають проведення фестивалів «Ярмарка Рожищенських традицій» та «Гостини Рожищенської родини» та просування громади як туристичної. Водночас це може спричинити зростання антропогенного навантаження на рекреаційні зони та культурну спадщину від збільшення туристичних потоків.

Водночас Оперативна ціль 3.2. «Планування розвитку території» Стратегічної цілі 3 «Сталий розвиток території» передбачає створення Комплексного плану просторового розвитку що сприятиме збереженню культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, розвитку рекреаційних зон,.

Територій із природоохоронним статусом На території громади знаходяться шість пам'яток природно-заповідного фонду місцевого значення гідрологічний заказник «Надстирський», ботанічний заказник «Дубовий закїт», ботанічна пам'ятка природи «Ясен звичайний», гідрологічний заказник «Падалівський», гідрологічний заказник «Гурсько-Гривенський», лісовий заказник «Ліски». Реалізація Стратегії не зменшить площу територій громади з природоохоронним статусом та не матиме негативного впливу на їх стан. Навпаки Оперативна ціль 3.2. «Планування розвитку території» Стратегічної цілі 3 «Сталий розвиток території» передбачає створення Комплексного плану просторового розвитку що сприятиме збереженню територій з природоохоронним статусом.

Елементом Смарагдової мережі на території громади є UA0000334 Styr river valley in Volyn region.). Реалізація Стратегії та Плану заходів не матиме негативного впливу на стан долини річки Стир оскільки серед завдань немає заходів, які б негативно впливали на стан поверхневих вод. Навпаки оперативна ціль 3.1. Інженерна інфраструктура громади Стратегічної цілі 3. Сталий розвиток громади передбачає здійснення модернізації інфраструктури водопостачання та водовідведення, що матиме позитивний вплив на якість скидів зворотніх вод у поверхневі води, а серед завдань Комплексного плану просторового розвитку – управління долинами річок..

Населення та інфраструктура. Стратегія не передбачає появи нових ризиків для здоров'я населення громади. Всі цілі та завдання Стратегії спрямовані на покращення умов життєдіяльності мешканців та гостей громади. Зокрема, на покращення здоров'я населення зорієнтована оперативна ціль 2.1 «Розвиток людського капіталу» стратегічної цілі 2 «Розвиток людського капіталу та підвищення якості життя мешканців громади», яка передбачає модернізацію матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я та підвищення якості та доступності медичних послуг, а також оперативна ціль 3.1 «Інженерна інфраструктура громади» Стратегічної цілі «Сталий розвиток території», в межах якої відбуватиметься покращення дорожньо-транспортної інфраструктури, покращення забезпечення водо- та теплопостачання населення.

Екологічне управління та моніторинг. Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки. Водночас у Стратегії закладено заходи з покращення поводження з ТВП (завдання 3.2.3 Формування екологічної культури мешканців та підвищення культури поводження з ТПВ) та енергомодернізації комунальних будівель, зокрема впровадження енергоефективних заходів в закладах освіти (завдання 2.1.1. Модернізацію освітніх закладів та покращення системи надання послуг дошкільної,

загальної середньої та позашкільної освіти), охорони здоров'я (2.1.2.Модернізація матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я та підвищення якості та доступності медичних послуг), 3.2.2. Впровадження енергозберігаючих технологій, в т. ч. з використанням альтернативних джерел сонячної енергії .

Стратегія та План передбачає виконання заходів, реалізація яких сприятиме формуванню сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату за рахунок впровадження заходів, спрямованих на підвищення енергоефективності комунальних установ, використання альтернативної (сонячної енергетики), уникнення втрат тепла підприємствами, що забезпечують громаду централізованим тепlopостачанням, забезпечення комфортних зон (тінь, вода, контрольована температура та вологість), запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру, збільшення території зелених насаджень, в.т.ч. садів та інше.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії спричинить до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі собою будуть незначними, але в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) негативний вплив на довкілля – відсутня.

Відтак, реалізація Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація усіх оперативних цілей Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в територіальній громаді.

7. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ

Реалізація Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року передбачає виконання заходів та проєктів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням, капітальним ремонтом та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному відношенні життєвого середовища.

На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля. Зокрема:

1. **Атмосферне повітря.** Для зменшення впливу викиду шкідливих речовин в атмосферу, в т. ч. автомобільним транспортом, доцільно:
 - збільшити території зелених насаджень за рахунок формування садівничо-ягідного кластеру;
 - стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях;
 - використання альтернативних джерел енергії, зокрема сонячної.
2. **Водні ресурси.** Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді та запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств в ґрунт та поверхневі води потрібно:
 - розширити мережу інженерних систем водопостачання та водовідведення в громаді;
 - провести реконструкцію та модернізацію системи централізованого теплопостачання (заміна теплотраси), зменшити використання паливно-енергетичних ресурсів;
 - здійснити ремонт/модернізацію зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення;
 - здійснювати постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронних зон;
 - провадити регулярне очищення водних об'єктів.
3. **Земельні ресурси.** Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід:
 - провести інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи;
 - запровадити громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади через розробку цифрової системи інформування населення про стан довкілля у громаді (реалізація проєкту "Відкрита громада", який є краудсорсинговою інтернет-платформою для взаємодії мешканців з місцевою владою);
 - запровадити заходи по попередженню підпалів та незаконної вирубки лісів;
 - здійснювати ліквідацію аварійних, фаутичних дерев та сухостою, крокування та обрізки дерев;
 - своєчасно проводити викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.
4. **Поводження з відходами.** Для запобігання забрудненню території громади ТВП, в т. ч. появи несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно:
 - регулярно провадити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ у сільській місцевості та своєчасно їх ліквідувати;
 - забезпечити сортування ТПВ та встановити окремі контейнери для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади;
 - оновити існуючий парк сміттєвозів;

- вдосконалити систему збирання та вивезення сміття (графіки вивезення) на усій території громади;
- активізувати роботу комунального підприємства з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення ТПВ;
- посилити просвітницьку діяльність щодо створення екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку.

5. Біорізноманіття. Для збереження рослинного і тваринного світу громади доцільно:

- розробити проекти землеустрою з організації та встановлення в природі меж територій природно-заповідного фонду, водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;
- впровадження заходів з очищення берегової лінії р.Стир від повалених дерев, побутового забруднення
- підвищити кваліфікацію і розвиток професійних компетенцій представників організацій громадянського суспільства у сфері охорони довкілля;
- розробити, розширити і впровадити нові форми залучення громадськості до процесу формування і реалізації місцевої політики, у тому числі екологічної;
- здійснити спеціальні природоохоронні заходи щодо збереження біотичного і ландшафтного різноманіття на територіях та об'єктах природно заповідного фонду.

6. Територій із природоохоронним статусом

Для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків на територію Смарагдової мережі UA0000334 Styr river valley in Volyn region важливо:

- проводити постійний моніторинг скидів зворотних вод у поверхневій воді КП ДУБИЩЕНСЬКЕ ЖКГ;
- здійснювати контроль за дотриманням норм водоохоронних зон;
- здійснювати заходи очищення берегів річки від побутового забруднення;
- здійснювати заходи очищення берегів річки від повалених дерев;

Окрім зазначеного доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій.

6. Кліматичні питання. Для зниження впливу зміни клімату на довкілля громади доцільно:

- проводити моніторинг рекреаційних навантажень на ландшафти;
- налагодити співпрацю громадських організацій, органів місцевого самоврядування з європейськими організаціями та фондами, що займаються фінансовою підтримкою регіонального розвитку та вирішенням екологічних проблем;
- сприяти зменшенню викидів парникових газів за рахунок енергозбереження, раціоналізації структури енергозбереження, зниження непродуктивних втрат енергоресурсів, впровадження нових малоресурсоємних технологій, а також збільшення площі лісів;
- сприяти впровадженню біоенергетичних технологій в громаді;
- сприяти розвитку альтернативної енергетики, зокрема сонячної.

та органів місцевого самоврядування громади з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

7. Населення та інфраструктура. Для запобігання негативних наслідків на здоров'я населення та забезпечення розвитку інфраструктури доцільно:

- проводити заходи модернізації інфраструктури закладів охорони здоров'я;
- сприяти підвищенню рівня охоплення населення послугами сімейної медицини;
- сприяти надаванню психосоціальної підтримки ВПО та місцевому населенню;
- сприяти розвитку простору для маломобільних груп населення, самотніх людей похилого віку тощо.

Сприятти

-

Переважає більшість рекомендованих Робочою групою з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії заходів для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії. На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно з вимогами Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших.

8. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ

Стратегія розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року розроблена на довгостроковий період і є плановим документом.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії вказує на те, що її реалізація позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття. Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив.

Під час підготовки Звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Стратегії може бути розглянутий і інший сценарій розвитку: гіпотетичний «нульовий», за яким Стратегія не затверджується та більшість зовнішніх загроз і багато внутрішніх проблем з високою ймовірністю погіршать існуючу екологічну ситуацію. Гіпотетичний сценарій пов'язаний із збереженням нинішнього стану громади. Цей варіант виходить з того, що зміни практично не відбуватимуться. При цьому якісні показники розвитку будуть залишатись малорухомими. А це стримує процеси збалансованого (сталого) розвитку громади. Реалізація гіпотетичного сценарію ілюструє значне загострення екологічних проблем, перешкоджаючих набуттю комфортних умов життя та добробуту населення. Відтак за результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію подальший сталий розвиток Рожищенської МТГ є ускладненим, і цей сценарій призводить до погіршення екологічної ситуації в межах її території.

У контексті стратегічної екологічної оцінки Стратегії, з огляду на перебування країни в стані війни, розглянуто два сценарії можливого розвитку громади, які є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку територіальної громади, що враховує воєнні ризики: **- песимістичний та стримано-оптимістичний. При цьому бралася до уваги найвища ймовірність розвитку громади за стримано-оптимістичним сценарієм.**

Песимістичний сценарій розвитку формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним або може погіршуватися, з огляду на продовження війни (до 2025 року) / її перехід у заморожений стан, що не дозволяє сформувати стимули для розвитку країни, регіону, громади.

Як вплине хід песимістичного сценарію на довкілля та стан здоров'я населення громади:

– до 2027 року кількість населення громади поступово скорочується. Водночас спостерігається його «старіння». Ситуацію погіршуватимуть міграція населення за кордон, в пошуках кращої життєвої перспективи, скорочення чисельності населення через людські втрати призваних в ЗСУ місцевих мешканців. Водночас погіршення ситуації на сході країни сприятиме поповненню чисельності громади за рахунок ВПО, однак існуватиме проблема їх інтеграції у життєдіяльність громади;

– продовження війни негативно відобразиться на інвестиційному розвитку громади, який залишиться у замороженому стані до завершення бойових дій. До числа відкладених завдань додасться ремонт доріг, реконструкція очисних споруд, будівництво водопроводу. Обидва підприємства ЖКГ зазнаватимуть збитковості виробництва послуг через постійне зростання вартості електроенергії, будівельних матеріалів, запчастин і паливо-мастильних

матеріалів, що веде до збільшення затрат на обслуговування, які не перекриваються діючими тарифами. Відсутність модернізації інженерної інфраструктури негативно впливатиме на екологічну ситуацію в громаді та на привабливість громади як місця постійного проживання.

- проблеми поводження з відходами не вирішуються (не всі населені пункти матимуть заключенні договори на вивезення ТПВ, відсутня система сортування сміття), що спричиняє до погіршення екологічної ситуації на території громади;
- відбувається поступове зниження родючості ґрунтів, не вирішуються проблеми заболочення територій;
- погіршується стан здоров'я населення та можливості отримання якісних медичних послуг через відсутність фінансових ресурсів для модернізації закладів охорони здоров'я.

Стримано-оптимістичний сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються більш сприятливі зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує власні сильні сторони (конкурентні переваги) та можливості з метою нівелювання ризиків, які виникають з огляду на умови суспільно-економічного розвитку країни. Основним фактором цього сценарію є ймовірність завершення війни не пізніше 2024 року.

Як вплине хід стримано-оптимістичного сценарію розвитку на довкілля та стан здоров'я населення:

- покращуються динаміка населення у громаді за рахунок зростання кількості новонароджених, повернення місцевих мешканців з-за кордону, інтегрованих у життєдіяльність громади ВПО. Зменшується інтенсивність міграційних процесів в пошуках кращої життєвої перспективи за кордоном;
- на території громади створено привабливі інвестиційні умови для виробничих МСП, в тому числі високотехнологічних, а також підприємств сфери послуг;
- у сільських територіях налагоджено роботу садово-ягідного кластеру, виробництво і переробка екологічно чистої сільськогосподарської продукції. Формуються місцеві продуктові бренди. Місцева продукція популяризується на фестивалях і святкуваннях, які стають відомими у регіоні і приваблюють щораз більше учасників;
- затверджено комплексний план просторового розвитку громади;
- покращено стан зелених насаджень, водойм та ґрунтів;
- проведено модернізацію мереж водопостачання та водовідведення, збільшено частку домогосподарств під'єднаних до централізованого водопостачання;
- модернізовано мережу тепlopостачання та зменшено втрати паливно-енергетичних ресурсів;
- підвищено екологічну культуру мешканців;
- запроваджено систему роздільного сортування сміття в населених пунктах громади, збільшено часту домогосподарств громади, які уклали договори на централізований збір і вивезення сміття;
- частина комунальних підприємств (водозабір) забезпечується енергією з відновлювальних джерел- сонячної енергії;
- стан здоров'я населення покращився.

В основі Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади **закладено стримано-оптимістичний сценарій розвитку**, а ціла Стратегічна ціль 3 «Сталий розвиток території»

спрямована на досягнення високих екологічних стандартів через модернізацію системи водопостачання, зміну підходів до формування ТПВ, формування екологічної свідомості у місцевих мешканців, використання альтернативних джерел енергії, інше. Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований розвиток і тому не потребує альтернативних цілей та пріоритетів, а також альтернативних варіантів розвитку.

В інтересах ефективного та сталого розвитку громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованої Стратегії.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

Зміст звіту про СЕО визначався змістом та характером пропозицій, сформованих у ході розроблення Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 роки та Плану заходів на 2024-2027рр з її реалізації з урахуванням сучасних знань і методів оцінювання.

З огляду на стратегічний характер такого виду документа державного планування, ключове значення у виконанні СЕО проєкту такого документу мали методи стратегічного аналізу. Насамперед, доречним виявилось застосування аналізу контексту стратегічного планування, що передбачає встановлення зв'язків з іншими документами державного планування. Відповідність пропозицій проєкту загальним цілям охорони довкілля та забезпечення безпечного для здоров'я населення середовища існування дозволило встановити застосування цільового аналізу при проведенні СЕО.

Також проведено аналіз та оцінку ймовірних наслідків виконання цілей, як на окремі компоненти довкілля а також вплив на здоров'я населення.

Для здійснення СЕО був обраний метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів, та метод екстраполяції, оскільки цей метод полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє і ґрунтується на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки, з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку.

При цьому здійснювалось:

- збір та аналіз інформації про поточний стан складових довкілля, включаючи значення ключових екологічних показників;
- визначення можливих чинників змін антропогенного та природного характеру;
- проведення оцінки потенційного впливу цілей на складові довкілля та на стан здоров'я й добробут населення.

В процесі аналізу стану навколишнього середовища були використані статистичні дані та офіційні дані обласних органів виконавчої влади, що реалізують державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та реалізують державну політику у сфері охорони здоров'я. Окрім того, були проаналізовані доступні дані моніторингових спостережень, що здійснюються в рамках програм державного моніторингу навколишнього середовища на національному та регіональному рівні.

Водночас утруднення для здійснення аналізу виникло через скорочення показників соціально-економічного розвитку в умовах війни та зміни конфігурації районів, відсутність даних в розрізі територіальних громад. Також складність виникла через обмеження в умовах війни доступу до податкової карти, державного земельного кадастру, застарілих геопросторових даних

Таким чином, скорочений обсяг статистичних показників та невпорядкованість і застарілість геопросторових даних дещо обмежили можливість аналізу просторового розвитку.

9. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Під час реалізації Стратегії потрібно відстежувати екологічні загрози для довкілля, об'єктивно оцінювати їх наслідки та вживати заходи для їх усунення та нейтралізації. Для цього необхідно провадити моніторинг можливих наслідків реалізації Стратегії для довкілля.

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення

Моніторинг проводиться згідно з Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272.

Моніторин здійснює "замовник документа державного планування", тобто орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, який є відповідальним за розроблення документів державного планування та здійснює загальне керівництво і контроль за їх виконанням (Рожищенська міська рада). Для проведення моніторингу замовник – орган місцевого самоврядування рішенням може утворити групу експертів, що відповідальні за проведення моніторингу, визначити їх склад та порядок роботи.

Для здійснення моніторингу Рожищенською міською територіальною громадою розроблено заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки. Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (на один, три-п'ять, 10-15 років, 50-100 років відповідно), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

5. Згідно пункту 5 зазначеною вище Постанови з метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, замовник визначає:

зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;

періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Рожиченська міська рада протягом п'яти робочих днів з дня затвердження Стратегії та Плану заходів розміщує на своєму офіційному веб-сайті та вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки затверджену Стратегію з Планом заходів з її реалізації, рішення про її затвердження, заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, і письмово повідомляє про це Міндовкілля.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Рожиченська міська рада **один раз на рік** (протягом строку дії Стратегії та Плану заходів з її реалізації та через рік після закінчення такого строку) **оприлюднює результати моніторингу на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет, вносить до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки** та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально-економічного та екологічного розвитку дозволять чітко відслідковувати ефективність реалізації Стратегії. Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

У разі коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, міська рада вживає заходів для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Стратегії для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення зміни до Стратегії вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

Для моніторингу даних впливу пропонується використання показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля відповідно до визначених у звіті наслідків виконання Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я населення та показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків (табл.9.1.).

Для моніторингу використані кількісні показники – абсолютні статистичні величини, безпосередньо пов'язані з фізичною та соціально-економічною сутністю явищ і процесів та якісні показники, що характеризують особливості і властивості досліджуваних явищ, рівень їх розвитку.

Для розрахунку якісних показників пропонується використати метод опитування.

Таблиця 9.1. Показники (індикатори) моніторингу наслідків виконання Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року для довкілля, в тому числі для здоров'я населення.

Складові довкілля	Індикатор	Одиниці вимірювання та цільові значення	Базове значення 2022-2023 р.	Цільове значення 2027 р.	Джерело даних
Атмосферне повітря	викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел на одного мешканця (дані по Луцькому районі);	кг.	3,9	тенденція зниження	Головне управління статистики Волинської області http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/
	кількість випадків паління трави	один	16	8	Інформація ОМС
	кількість комунальних закладів, в яких підвищено енергоефективність	один.	0	7	Інформація ОМС
	встановлено сонячні панелі на території водозабору	один	0	1	Інформація ОМС
Водні об'єкти	об'єм скидів забруднених стічних вод у поверхневі водні об'єкти	млн, куб, м3	0,039	тенденція зниження	Державне агентство водних ресурсів України. Портал електронних послуг. URL: https://e-services.davr.gov.ua/parlor/p-report-genn-advanced/previe
	загальна протяжність збудованого/відремонтованого водопроводу у місті м.Рожище та смт Дубище	км	0	6 км.	Інформація ОМС
	обсяги забору та використання води	млн, куб, м3	0,412	0,978 в межах визначених лімітів(Державне агентство	Державне агентство водних ресурсів України. Портал електронних послуг. URL: https://e-services.davr.gov.ua/parlor/p-report-genn-advanced/previe

				водних ресурсів)	
	рівень задоволеності мешканців громади станом водних об'єктів	(бали від 1 (мін) до 5 (макс));	2	4	Результати опитування
Ліси та біорізноманіття	площа багаторічних насаджень	га.	247,5	250	Інформація ОМС
	кількість заходів з ліквідації аварійних, фаутичних дерев та сухоостою, крокування та обрізки дерев	один.	52 аварійні дерева, 21 обрізка та кронування	250 аварійні дерева, 120 обрізка та кронування	Інформація ОМС
Територій із природоохоронним статусом	кількість об'єктів ПЗФ	один.	6	6	Інформація ОМС
	кількість заходів з очищення берегової лінії р.Стир від повалених дерев, побутового забруднення	один.	3	16	Інформація ОМС
	розроблено комплексний план просторового розвитку	+/-	-	+	Інформація ОМС
	рівень задоволеності мешканців громади та гостей впорядкованістю, чистотою рекреаційних зон	(бали від 1 (мін) до 5 (макс));	3	5	Результати опитування
Ґрунти	площа рекультивованих земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу	га	4,5958	9,0609	Інформація ОМС
	Розораність земель	%	45,9	46,0	Інформація ОМС
Відходи	кількість населених пунктів, де впроваджено роздільне сортування твердих побутових відходів	один.	0	14	КП «Дільниця благоустрою» Рожищенської міської ради
	кількість встановлених екоконтейнерів	один.	0	150	Інформація ОМС
	обсяг утворення ТПВ на території громад	Тис. м2	22,3	20	КП «Дільниця благоустрою» Рожищенської міської ради
	кількість заходів з упорядкування сміттєзвалищ	один.	64	256	Інформація ОМС
	кількість домогосподарств громади, які уклали угоди на вивезення ТПВ	один	4200	5000	КП «Дільниця благоустрою» Рожищенської міської ради

Здоров'я населення та інфраструктура	кількість закладів охорони здоров'я з оновленою матеріально-технічною базою	один.	1	5	Інформація ОМС
	якість надання медичних послуг	бали від 1 (мін) до 5 (макс)	3	4	Результати опитування
	частка населення охоплена договорами з укладання декларацій з сімейними лікарями, (від статистичного населення, що проживає на території обслуговування КНП «Рожищенський ЦПМСД»)	%	77,7	85	КНП «Рожищенський ЦПМСД»)
	кількість ліжко-місць у відділенні стаціонарного догляду для постійного проживання,	один	20	25	Інформація ОМС
Культурна спадщина	придбання експонатів для поповнення музейних фондів (Історико краєзнавчий музей)	тис.грн	0	30	Інформація ОМС
Клімат	середньорічна температура липня	градуси	17-18	17-18	https://geomap.land.kiev.ua/climate-2.html
	середньорічна температура січня	градуси	-4- -3	-4- -3	https://geomap.land.kiev.ua/climate-2.html
Екологічне управління	- обсяг фінансування заходів з охорони навколишнього природного середовища	тис.грн.	142,2	200	https://openbudget.gov.ua/local-budget/0356500000/info/indicators?year=2022&month=12
	- чисельність дітей та молоді, долучених до освітніх заходів з підвищення еко-свідомості	осіб	-	500	Інформація ОМС
	- рівень екологічної культури мешканців громади	бали від 1 (мін) до 5 (макс)	3	4	Інформація ОМС

**10. ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ
ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ**

Транскордонні наслідки виконання Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

11. РЕЗЮМЕ ІНФОРМАЦІЇ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ, РОЗРАХОВАНЕ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

1. Стратегія розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року покликана забезпечити розвиток Рожищенської громади як сучасної згуртованої громади з екологічно чистою територією, комфортної та безпечної для ведення бізнесу та проживання населення. Для забезпечення такого поступу Стратегія базується на принципах збалансованого економічного та соціального розвитку громади, раціонального використання ресурсного потенціалу та екологічної безпеки. Стратегічні напрями розвитку громади включають природоохоронну складову й спрямовані на забезпечення цілей з розвитку екологічно чистої та енергоефективної громади, зокрема через підвищення екологічної свідомості мешканців громади, підвищення енергоефективності комунальних установ, використання альтернативної енергетики.
2. Екологічна ситуація на території громади характеризується відносною стабільністю показників (територія Волинської області – одна з найчистіших в країні). На території громади розташовано шість об'єктів природо-заповідного фонду. Водночас висока зношеність інженерної інфраструктури громади, зокрема мережі водопостачання і водовідведення, низький рівень енергоефективності, енергетична ресурсозатратність бюджетних установ, нерозвиненість системи сортування побутових відходів тощо в комплексі створюють екологічні загрози для громади.
3. Цілі та завдання Стратегії загалом спрямовані на зменшення впливів на довкілля. Вони узгоджуються з державними та регіональними екологічними цілями, визначеними Законом України «Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» та Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженою Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 р. №1363-р.
4. Серед головних екологічних проблем Рожищенської міської територіальної громади можна виділити наступні: забруднення атмосферного повітря та ґрунтів шкідливими викидами, які спричиняють транспортні засоби, особливо в місцях житлової забудови, прилеглої до автомагістралей; забруднення поверхневих вод через скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод; фізичний і моральний знос очисних споруд; відсутність каналізування у сільській місцевості тощо.
5. Реалізація Стратегії не передбачає появу нових негативних наслідків для довкілля. Водночас реалізація багатьох оперативних цілей і завдань Стратегії сприятиме покращенню екологічної ситуації в громаді.
6. Ймовірність того, що реалізація Стратегії спричинить до появи негативних впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний кумулятивний вплив на довкілля – відсутня.
- .
7. Під час реалізації Стратегії передбачено здійснення моніторингу ефективності її впровадження за допомогою екологічних індикаторів. Це є важливою складовою контролю впливу реалізації Стратегії на довкілля та необхідною передумовою забезпечення збалансованості розвитку громади з врахуванням екологічних норм.
8. Транскордонні наслідки виконання Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади відсутні, оскільки її виконання не матиме наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, сусідніх держав.

З огляду на зазначене можна стверджувати, що в цілому розроблення Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року було проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та заходів з мінімізації появи негативних ризиків. Реалізація Стратегії, за умови дотримання екологічних вимог, сприятиме збереженню довкілля та зменшенню антропогенного навантаження. Робота у напрямку досягнення її цілей забезпечить стійкий розвиток громади, раціональне використання природних ресурсів та сприятиме покращенню рівня життя місцевих мешканців через діяльність органу місцевого самоврядування, бізнесу, мешканців громади з дотриманням екологічних норм.

Виконала:

*Старший науковий співробітник ДУ
«Інститут регіональних досліджень ім.
М.і.Долішнього НАН України», експерт
проекту «Стратегічний аналіз і
рекомендації з розширення можливостей
органів місцевого самоврядування і громад
за допомогою відповідних стратегічних
документів», що реалізувався через Проект
USAID «ГОВЕРЛА»*

К.е.н, с.д. Лілія БЕНОВСЬКА

6.09.2023 р.

СКЛАД

Робочої групи з проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року та Плану заходів на 2024-2027 рр з реалізації Стратегії розвитку Рожищенської міської територіальної громади до 2027 року

Поліщук Віталій – перший заступник Рожищенського міського голови, **голова**
Олександрович **робочої групи**
Музичко Аркадій – головний спеціаліст відділу містобудування, архітектури, житлово-
Аркадійович комунального господарства, благоустрою, комунальної власності, інфраструктури, будівництва, транспорту та екології Рожищенської міської ради, **секретар робочої групи**

Члени робочої групи

Данилюк Олег – начальник земельного відділу Рожищенської міської ради
Олександрович

Кузавка Валентин – начальник відділу містобудування, архітектури, житлово-
Григорович комунального господарства, благоустрою, комунальної власності, інфраструктури, будівництва, транспорту та екології Рожищенської міської ради

Солодуха Алла – начальник юридичного відділу Рожищенської міської ради
Віталіївна

Лазаренко Тетяна – головний спеціаліст відділу містобудування, архітектури, житлово-
Олександрівна комунального господарства, благоустрою, комунальної власності, інфраструктури, будівництва, транспорту та екології Рожищенської міської ради

Михальчук Сергій – заступник начальника відділу – старший державний інспектор з
Леонідович охорони навколишнього природного середовища Державної екологічної інспекції у Волинській області (за згодою)